

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob« v
Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojškim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958
ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLV. št. 277 (13.508)

Trst, petek, 1. decembra 1989

Italijanske politične sile so si edine v pozitivnem ocenjevanju obiska sovjetskega voditelja Gorbačov o »skupnem evropskem domu« in usodi človeštva pred sedanjimi izzivi

*Sovjetski narodi se ne bodo odpovedali socialističnim idealom, a zavračajo dosedanji monopol resnice
Spregovoril je o težavah v SZ in se zavzel za sklicanje druge helsinške konference že prihodnje leto*

DUŠAN KALC

RIM — Včeraj je bil vzidan še en majhen kamen na gradbišču »skupnega evropskega doma«, ki ga teorizira Gorbačov. Takšno je bilo namreč splošno mnenje po drugem dnevu intenzivnih in plodnih srečanj italijanskih in sovjetskih vladnih predstavnikov v okviru uradnega obiska sovjetskega liderja v Italiji. Tudi včeraj ni bilo za Gorbačova, njegovo ženo Raiso in ostale člane njegove delegacije, enega samega trenutka oddiha. Medtem ko je Raisa odpotovala v Messino, kjer ji je mesto, večno hvaležno ruskemu ljudstvu za pomoč, ki so mu ga nudili ruski mornarji ob potresu leta 1908, pripravilo čudovit sprejem, je Gorbačov najprej sprejel tajnika KPI Occhetto, nato pa se udeležil v Vili Madama drugega dela uradnih pogovorov z Andreottijem in drugimi italijanskimi vladnimi predstavniki. Ob tej priložnosti je bilo podpisanih 21 sporazumov in skupnih izjav o bilateralnem sodelovanju. Pogovori in sporazumi so potrdili, da Evropa miru, sožitju, bratstvu med narodi in tvornega sodelovanja ni več utopičen sen, temveč realna perspektiva.

V popoldanskih urah se je Gorbačov sestal s političnimi tajniki vseh petih strank vladne koalicije, nato pa še s predsednikom senata Spadolinijem in predsednico poslanske zbornice Jottijev. Tako njegovi stiki s preprostim ljudstvom kot z vidnimi predstavniki političnega in upravnega življenja so izpričali, da uživa Gorbačov izredno popularnost tudi v Italiji. Splošna ocena njegovega obiska je nadvse pozitivna. Politične sile, ki so si običajno v laseh glede vsakega problema, so si enkrat končno edine v ocenjevanju

pomena in učinkov zgodovinskega obiska velikega humanističnega reformatorja z Vzhoda.

Gorbačov je namreč sinoči dal Italiji in vsemu svetu še eno čudovito lekcijo humanizma. Govoril je namreč na Kapitolu, to je v palači, v kateri preveva duh humanizma in renesanse in v kateri so se v teku stoletij ustavljali največji duhovi svojega časa, kot je poudaril ministrski predsednik Andreotti v uvodu, da bi razmišljali o zgodovini starega Rima, ki je dolgoval svoj razcvet bolj univerzalni juridični zavesti kot pa vojaškim osvojitvam. Tako se je včeraj ustavil na rimskem Kapitolu tudi veliki duh današnjega časa Gorbačov in razmišljal o usodi človeštva. Njegovo izhodišče so bile prav vrednote humanizma in renesanse, tistega humanizma in tiste renesanse, ki sta potrebna tudi današnjemu svetu neverjetnih premikov. Govoril je o revoluciji človekove zavesti, iz katere mora iziti neka nova kultura in neka nova politika. To pa ne pomeni, je poudaril Gorbačov, da se je treba odpovedati socializmu. »Vsi tisti, ki nam svetujejo, da se mu odrečemo, je dejal sovjetski voditelj, slonijo na iluzijah in ne na stvarnosti, kajti sovjetski narod je zvest svoji socialistični izbiri. Bistvena novost SZ je kvečjemu v tem, da smo se odpovedali monopolu resnice. Ne mislimo več, da smo najboljši in da imamo v vsem prav. Odslej nas vodi načelo svobode izbire.«

Gorbačov je nato spregovoril o perestrojki in novih upanjih, ki jih odpira v SZ. Govoril je o težavah, ki izvirajo iz dolgaletnega zanemarjanja nacionalnega vprašanja, in o potrebi temeljite preosnove sovjetske federacije. »Sedaj izhajamo iz dejstva, je dejal Gorbačov, da se je treba zoper-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Podpisali pomembne sporazume o dvostranskem sodelovanju

RIM — Drugi dan Gorbačovovega obiska v Italiji bi lahko imenovali dan podpisov. Gorbačov in Andreotti ter njuni najožji sodelavci so po sorazmerno kratkih pogovorih v Vili Madama podpisali kar 21 sporazumov in skupnih izjav. Najprej sta predsednika slovesno podpisala skupno politično izjavo, s katero se Moskva in Rim obvezujeta, da bosta vložila vse svoje sile za uresničitev bodoče mednarodne ureditve, ki bo ob odstranitvi vseh ovir nezaupanja in togih ideoloških kontrapozicij preteklih desetletij, slonela na univerzalnih vrednotah svobode, pluralizma in narodne, etnične in verske strpnosti. Ta politična izjava obsega osem delov, ki specifično obravnavajo vprašanja razorožitve, okolja, gospodarskega sodelovanja, človekovih pravic, samoodločitve, evropske enotnosti, Sredozemlja in bilateralnih odnosov. Druga, namenska izjava, ki

sta jo Andreotti in Gorbačov podpisala pa zadeva sodelovanje med Italijo in Sovjetsko zvezo v okviru organizacije »svetovni laboratorij«, to je v okviru znanstvenoraziskovalnega sodelovanja.

Nato sta bila na vrsti zunanja ministra De Michelis in Ševardnadze, ki sta podpisala kar trinajst različnih sporazumov. Ostalih šest sporazumov so podpisali sovjetski ministrski podpredsednik Sjarjan in pristojni italijanski ministri Ruggiero, Ruberti, Ruffolo in Mannino.

Za kakšne sporazume gre? Prvi od trinajstih sporazumov zadeva zanimive novosti v zvezi z izdajanjem vizumov. Olajšani bodo predvsem predstavniki veleposlaništev, kulturnih, trgovskih in letalskih družb ter novinarji in šolniki. Drugi sporazum govori o

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Gospodarska blokada bo bolj škodila Srbom kot Slovincem

Slovenija trezno odgovarja na srbsko ihto Odpovedali so se tudi mitingu v Beogradu

BOGO SAMSA

LJUBLJANA — »Odgovorno in trezno«, tako bi lahko nazvali reakcijo slovenskega vodstva in slovenskega naroda na splošno. Srbska »vojna napoved«, kot v nekoliko ironično šaljivem tonu nazivajo v Ljubljani uradno izjavo srbske Socialistične zveze ljudi ne razburja preveč. Ljubljana je povsem prazna, saj so Slovenci tudi včeraj praznovali svoj nacionalni praznik, ki je istočasno nacionalni praznik vseh jugoslovanskih narodov in narodnosti, ki so se svobodno po lastni odločitvi združili v federativno državo.

V Ljubljani je bilo povsem mirno. Samo neki »opel« z beograjsko registracijo okrašen s srbskimi zastavami je krožil po mestu in po osrednjem trgu, kjer bi danes moral biti miting. Policija je voznike legitimirala, nato pa so se mirno vozili dalje. Po nekaterih hotelih je že nastanjena »predhodnica«,

toda to je tudi vse. Policija je diskretno zastražila vse vhode v mesto, nadzorstvo je okrepljeno vendar dokaj diskretno, tako da ni nobenega občutka izrednega stanja ali izrednih ukrepov.

Organi javnega reda so pač pripravljeni, da bo kakšen zapoznel mitingaš vseeno prišel, ali bo prišlo do poskusov izzivanja, ustvarjanja napetosti in incidentov. Toda resne nevarnosti ni, izginila je čim so bili mitingi odpovedani.

Ostane pa poziv k popolni blokadi Slovenije in pretrganju vseh odnosov, političnih, gospodarskih in drugih. Je to čisti blef, ali se misli resno? Odgovor je še nemogoč. Srbija je proglasila gospodarsko zaporo s Slovenijo v letošnjem letu že trikrat: spomladi po Cankarjevem domu in takratni enotni podpori starotrškim rudarjem, pred dvema mesecema ob proglasitvi slovenskih ustavnih dopolnil in pred

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Reakcije v Evropi

BEOGRAD — Vodilne svetovne agencije in druga sredstva javnega obveščanja so posvetila veliko pozornost dogodkom v Jugoslaviji - uvedbi posebnih ukrepov v Sloveniji zaradi napovedanega mitinga resnice v Ljubljani ter pozivu iz Srbije za prekinitev stikov s Slovenijo.

Agencija Reuter ugotavlja, da je Jugoslavija, nekdanji pionir reform v socialističnem svetu, padla v vrtnice ostrega notranjega spora, ki ji preprečuje gradnjo učinkovite politične in gospodarske platforme za izhod iz krize. Slovensko-srbski spor okoli mitinga resnice - napovedanega za dan, ko so leta 1918 ustanovili Jugoslavijo - je izraz globokih delitev, »s katerimi se je ta balkanska država ločila od vseh držav Vzhodne Evrope, ki hitijo v reforme«.

AP, madridski El Pais in agencija UPI so zelo podobno ugotovile, da je odločitev republiške SZDL Srbije o prekinitvi odnosov s Slovenijo poteza, kakršne še ni bilo v povojni zgodovini Jugoslavije, ter da je država na pragu popolne dezintegracije. El Pais poudarja, da je slovenska prepoved zbiranja in prihoda Srbov in Črnogorcev v Ljubljano poteza, kakršne še ni bilo - saj do sedaj v Jugoslaviji nihče ni prepovedoval državljanom ene republike prihoda v drugo. Agencija DPA pa opisuje poziv SZDL Srbije kot dogodek brez primere v povojni zgodovini Jugoslavije.

Svetovne agencije pojasnjujejo odpor »najbolj razvite in demokratične republike Slovenije« proti mitingu v Ljubljani s strahom pred širjenjem vpliva

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

IS Slovenije o brezumni odločitvi srbske SZDL

LJUBLJANA — Po nepojmljivem razglasu vodstva srbske SZDL o vsestranski blokadi Slovenije se je včeraj takoj sestal slovenski izvršni svet, njegov predsednik Dušan Šinigoj pa je po končanem zasedanju vsem medijem posredoval naslednjo izjavo:

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je na današnji seji ocenil, da pomeni neposredni poziv SR Srbije k ekonomski in siceršnji blokadi naše republike, doslej najbolj neposredno grožnjo avnojski zamisli Jugoslavije. Izvršni svet ve, da ima gospodarska palica, kar kažejo izkušnje, dva konca in je zato prepričan, da gospodarskega sodelovanja, vsaj trajno ne, ne morejo prekiniti trenutni politični interesi in pritiski. V sodobnem svetu ni mogoče omejiti ne pretoka blaga, ne ljudi, ne idej. Zato bo ostala Slovenija taka kot je bila doslej - široko odprta v Jugoslavijo in v svet, pripravljena ohranjati in utrjevati zgodovinsko prijateljstvo med našimi narodi.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

V bombnem atentatu včeraj ubili predsednika Deutsche Bank Odgovornost za uboj prevzela teroristična organizacija RAF

V eksploziji je bil avtomobil predsednika Deutsche Bank popolnoma uničen (AP)

BONN — V bombnem atentatu so neznanci včeraj približno ob 8.30 zjutraj ubili predsednika najvažnejše zahodnonemške komercialne banke Deutsche Bank Alfreda Herrhausna. V eksploziji je poleg predsednika banke umrl tudi njegov šofer, do atentata pa je prišlo v neposredni bližini osrednjega sedeža banke v Bad Homburgu.

Herrhausen je bil star 59 let, na čelu Deutsche Bank pa je bil od leta 1985. Bil je tudi svetovalec kanclerja Kohla, izredno pa je bil cenjen v evropskih bančnih krogih. Kot zanimivost lahko še povemo, da je bil Herrhausen prvi zahodni ekonomist, ki ga je sprejel sovjetski voditelj Mihail Gorbačov po svoji izvolitvi za sekretarja KP SZ.

Bomba, ki je povzročila eksplozijo Herrhausnovega avtomobila, naj bi bila po prvih izsledkih preiskave postavljena na nekem kolesu, mimo ka-

terege je v koloni peljal tudi bančni-kov avtomobil. Aktivirali so jo z daljinskim upravljanjem, vse pa kaže, da so imeli teroristi pripravljeno tudi rezervno bombo, če bi prva zatajila. Le 150 m od kraja atentata so namreč našli še eno neaktivirano eksplozivno napravo, ob tem pa tudi sporočilo skupine »Kommando Wolfgang Beer«, ki je prevzela odgovornost za ta atentat. Na sporočilu je tudi znak teroristične Frakcije Rdeče armade RAF, vendar pa v njem ni pojasnjeno, zakaj so ubili Herrhausna. To pa se preiskovalcem zdi dokaj čudno, saj je doslej RAF svoje atentate vedno podrobno opisala.

Barbarski uboj znanega gospodarstvenika je naletel na odločno obsodbo predvsem v gospodarskih krogih Zahodne Evrope, svoj odmev pa je imel tudi na srečanju med Andreottijem in Gorbačovom, kjer sta državni-ka v skupnem sporočilu izrazila »ogorčenje in obžalovanje«.

Veleslalom za svetovni pokal
Švicar U. Kälin
zmagal, Tomba
diskvalificiran

Teniško prvenstvo v ZDA
S. Edberg in
B. Becker že
v polfinalu

NA 10. STRANI

Ob francoskih naporih za mirno rešitev sedanjega libanonskega zapleta

Sirija je odložila napad na generala Auna ki je dobil nepričakovano podporo Izraela

(Telefoto AP)

Trinajste plače v dvomu zaradi stavk v bankah

D. K.

Vprašanje, ali bodo banke redno oziroma brez večjih zastojev izplačevale trinajste plače, bo torej rešeno šele proti koncu prihodnjega tedna. Medtem pa je finančno ministrstvo sporočilo, da je za en dan podaljšalo rok za izplačevanje obroka na davek ILOR in IRPEF. Davkoplačevalci bodo sicer morali v rednem roku izpolniti in oddati formularje, potrdilo o plačilu, ki bi ga morali nakazati včeraj, pa bodo lahko priložili naknadno.

Slovenci smo že doslej živeli od lastnega in v pameti in tudi v prihodnje nam ne preostaja nič drugega. K ureditvi razmer v Jugoslaviji in pri sebi doma, lahko največ prispevamo tako, da se vedemo pokončno, dostojanstveno in se ne pustimo izžvati. Tako kot to pritiče suverenim ljudem, ki imajo svojo suvereno državo. In mi smo si jo z ustavnimi dopolnili še utrdili. Prepričan sem, da bomo prav zato zrelo prestali tudi to preizkušnjo.

Novega predsednika in novi upravni svet bodo izvolili šele 14. decembra Delničarji odobrili bilanco Friulie

TRST — Delničarji deželne finančne družbe Friulia so včeraj soglasno odobrili obračun za finančno leto, ki se je končalo 30. junija letos. "Izredno poslovanje" (sklad, ki ga družba upravlja na račun deželne uprave FJK) izkazuje dobiček 5 milijard 711 milijonov lir, "redno poslovanje" (upravljanje lastnih skladov) pa 9 milijard 31 milijonov lir z gube. Friulia, katere glavnica je bila nedavno povišana s 107 na 120 milijard lir, je v minulem finančnem letu izpeljala 43 operacij za 79 milijard lir in bila soudeležena pri 118 operativnih podjetjih, katerih skupni letni promet doseže 2.400 milijard lir in ki zaposlujejo okrog 13.000 delovnih moči, kakor je povedal njen predsednik Vittorio Zanon.

Na skupščini so ugotovili, da je bila 22. poslovna doba bistveno pozitivna. Številke o zgubi, ki je nastala v rednem poslovanju, slonijo na "previdnostnem in realističnem" izračunu, v katerem so zapopadna sredstva, ki jih Friulii dolguje furlansko podjetje Concier Cogolo (zdaj pod komisarso upravo v smislu "zakona Prodi"); slednjemu je deželna finančna družba nakazala vsega skupaj za 27 milijard lir

kreditov. Ob odobritvi bilance je deželni odbornik za finance Dario Rinaldi v imenu deželne uprave kot večinske delničarke Friulie soglašal s "previdnostnimi kriteriji", po katerih je bil sestavljen družbin obračun.

Občni zbor se bo nadaljeval 14. decembra, ko bo na vrsti izvolitev novega predsednika in novega upravnega sveta. Predsednik Zanon, podpredsednik Arnaldo Pittoni in generalni direktor Angelo Concetta so se, kot znano, znašli v viharju kritik zaradi afere Friulia-Cogolo. Gre za 16 milijard lir, ki jih je Friulia nakazala podjetju tik pred začetkom njegove krize. Zakaj to financiranje prav v tistem trenutku, kdo ga je odredil, so bili za tem kakšni osebni interesi in tako naprej: na ta vprašanja je treba še odgovoriti. Včeraj je komisija za industrijo pri deželni skupščini zaslišala odbornika Ferruccia Sara, Zanonu in Pittonija, zatem bo še Concetta, in to na podlagi sklepa, ki je bil sprejet na zasedanju deželnega sveta dne 15. novembra, ko je marsikateri svetovalec zahteval odstop vodstva Friulie.

D. G.

Odobrili informatično vodenje zemljiške knjige

TRST — Deželni svet je po mestoma živahni razpravi včeraj odobril štiri zakonske osnutke.

Ob vzdržanju LpT je prodrli osnutek o uvedbi informatične službe v vodenje zemljiške knjige na Tržaškem; postopek za informatizacijo, ki naj bi ga slej ko prej raztegnili na vso Furlanijo-Juljsko krajino, bo trajal pet let in stal 15 milijard lir.

Ob vzdržanju DP, ZL in KPI je bil izglasovan osnutek, po katerem bodo smele krajevne ustanove najemati osebe za določeno delovno obdobje, da bodo mogle lažje izpolnjevati funkcije, ki jim jih nalaga zakon o decentralizaciji; gre za mašilen in precej vprašljiv ukrep.

Soglasno in brez razprave je bil sprejet osnutek, ki predvideva ohranitev delovnega mesta za določen čas vsem tistim, ki so jih sprejele v službo krajevne uprave na potresnem območju.

Nazadnje je skupščina vnovič odobrila osnutek, ki predvideva prispevke za odplačevanje obresti na posojila za gradnjo, večanje in tehnološko posodabljanje industrijskih obratov; prvotno besedilo je popravila rimska vlada, zdajšnje bo torej spet romalo v Rim.

KPI o problematiki uslužbencev pri Deželi

TRST — Komunistična deželna svetovalca Ugo Poli in Paolo Padovan sta te dni naslovila na predsednika deželne skupščine Paola Solimberga pismo, v katerem ga naprošata, naj bi čimprej pozval deželni odbor, da pred skupščino poroča o stanju na področju zaposlovanja v deželnih uradih. Svetovalca KPI pripominjata, da bi do poročila o deželnem osebju pred skupščino moralo priti na vsak način pred odobritvijo proračunskih listin za naslednje

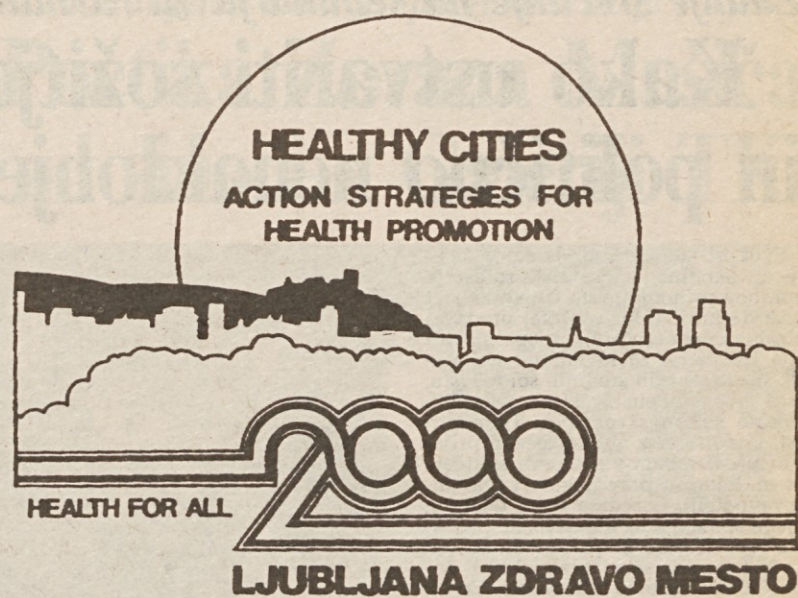
trilete; to Poli in Padovan utemeljuje ta med drugim tudi z okoliščino, da je vprašanje važno tudi iz ekonomskega zornega kota. Pismo komunističnih svetovalcev vsebuje zelo podrobno analizo organika v sklopu deželne uprave. Komunistična svetovalska skupina je že pred časom zahtevala razčiščenje nekaterih nejasnih platí zaposlovanja, sicer pa bo moral Odbor odgovarjati še na celo vrsto ustreznih vprašanj ter interpelacij.

22 milijard lir za rast industrije in obrtništva

TRST — Deželni odbor je po predlogu odbornika za industrijo Ferruccia Sara sprejel te dni sklep o dodatni finančni pomoči proizvodnemu aparatu v Furlaniji-Juljski krajini. Dejansko je odbor nakazal 21 milijard in 727 milijonov lir v obliki enkratnih prispevkov ("una tantum") na račun kapitala, in sicer podjetjem na industrijskem ter obrtniškem področju, ki potrebujejo denar za investicije, katerih namen je odpiranje novih, tehnično dobrih organiziranih obratov oziroma za širjenje, preustrojevanje, preusmerjanje in posodabljanje obstoječih obratov, vendar z uvajanjem tehnoloških inovacij v proizvodni postopek odnosno v sam proizvod.

Teh skoraj 22 milijard lir bodo pristojni deželni organizmi razdelili na podlagi smernic iz deželnega zakona št. 30 iz leta 1984, ki osvaja določila državnega zakona št. 828 iz leta 1982, glede dokončne dopolnitve obnove po potresu prizadetih krajev in glede celovitega razvoja Furlanije-Juljske krajine.

Z omenjenim zneskom se bo okoristilo šestdeset proizvodnih enot, ki delujejo na hribovitih oziroma goratih območjih in tržaški in goriški pokrajini, v spodnji Furlaniji pa še na območju San Vita. Nova sredstva naj bi malce povzdignila raven zaposlenosti.

Pred slavnostnim odprtjem prodajne razstave slik

LJUBLJANA — Ljubljana se pripravlja na vstop v gibanje "Zdrava mesta", ki združuje v Evropi 25, v svetu pa 100 mest. Ob tej priliki bo v Ljubljani v nedeljo, 10. decembra, gala humanitarna prireditev, od ponedeljka, 4. decembra, dalje pa prodajna razstava slik priznanih jugoslovanskih umetnikov. Izkupiček obeh pobud, ki sta si ju zamislila flavtist Zoran Brajša in njegova žena Neta iz Zagreba (prav tako člana omenjenega gibanja) ob pomoči Društva mišično obolelih Slovenije, bo namenjen prenovitvi doma "Dva topola" v Izoli, ki ga Društvo mišično obolelih preureja v sodobno središče za zdravljenje mišično obolelih.

Slavnostno odprtje prodajne razstave slik, ki bo trajala do 10. decembra, bo, kot rečeno, v ponedeljek, in sicer ob 18. uri v predvorju Cankarjevega doma. Za to priložnost bo nastopil pianist Vladimir Krpan, ki bo izvajal J. Brahmsa Variacije na Paganinijevo temo op. 3, medtem ko bosta ABC POMURKA (Murska Sobota) in SLOVIN-BIZELJSKO (Brežice) poskrbela za koktejle.

Svoja dela so za to humanitarno pobudo dali na razpolago sledeči slikarji: Zvest Apollonio, Branko Bahudek, Emerik Bernard, Janez Boljka, Jože Ciuha, Zdravko Cosić, Zorislav Drempetić-Hrčić, Aleksander Durić, Vladimir Giorgijevski, Gjeloš Gjokaj, Zdenko Huzjan, Božidar Jakac, Sergej Kapus, Zlatko Kavzlarić-Atač, Meško Kiar, Ibraim Kodra, Ivan Lacković-Croata, Anton Mateš, France Mihelič, Muslim Mulić, Edo Murtić, Blagoje Nikolovski, Karel Pečko, Franjo Petrušanec-Bas, Dora Plestenjak, Mileta Prodanović, Miodrag Protić, Vida Slivnikar, France Slana, Rudi Španzel, Jože Tisnikar, Klavdij Tutta, Žarko Vrezec, Boris Zaplatil, Safet Zec in Karel Zelenko.

Vsa razstavljena dela bodo naprodaj. Kdor bo kupil eno od teh umetnin, ne bo imel samo zadoščenja, da kupi delo vrhunskega umetnika, pač pa bo tudi prispeval v humanitarne namene in k izgradnji doma "Dva topola" v Izoli.

K pobudi so pristopile številne organizacije in podjetja. Med glavnimi sponzorji so Cankarjev dom, Delo, Emona, Goriške opekarne, Intertrade, Kompas, Radio Ljubljana, Slovin, Tovarna dokumentarnega in kartnega papirja Rateče, Tovarna prešitih odevi Odeja pa tudi Primorski dnevnik.

OMS proglasil današnji dan za »svetovni dan boja« proti tej strahotni infektivni bolezni

Ali ljudje polagoma pozabljajo, da aids še zmerom ubija?

TRST — Za aidsom še zmerom umirajo, vendar kaže, da se je zavest o tem med ljudmi znatno ošibila tako pri nas kot drugje v Italiji in v svetu sploh. Zaradi tega je toliko bolj hvaljevredna pobuda Svetovne organizacije za zdravstvo (OMS), ki je današnji dan, 1. december, proglasila za "svetovni dan proti aidsu", da bi na ta način znova opozorila javnost na neprestano širjenje te bolezni, na njene učinke v družbenem tkivu in na raven ustreznih zdravniških raziskav.

Podatki, ki jih iznaša OMS, so v resnici hudo zaskrbljujoči: v Združenih državah Amerike je infekcija zadela več kot 60.000 oseb, v Keniji imajo okrog 400.000 seropozitivnih (2% prebivalstva), v Evropi so do julija letos našli 23.459 primerov aidsa in tako naprej. Bolezen se naglo širi tudi v Italiji, kjer so v obdobju marec 1988 - julij 1989 zabeležili 2.422 novih primerov (+139%), sicer v prvi vrsti med narkomani

in homoseksualci. V Furlaniji-Juljski krajini pa je CRO iz Aviana zaznamoval v razdobju 1985 - november 1989 41 novih primerov obolevnosti, katerim gre pristiže obolenje iz drugih dežel (Veneto, Lombardija, Ligurija), a v polovici primerov so pacienti že umrli. (CRO je od leta 1986 deželni specializirani center za raziskovanje aidsa in z njim povezanih sindromov.)

Kakor je navedel deželni odbornik za zdravstvo Mario Brancati, se aids v naši deželi vsekakor počasneje širi kot znaša vsedržavno povprečje: 1,8 obolenje osebe na vsakih 100.000 prebivalcev, medtem ko znaša ta pokazatelj, denimo, 7,4 v Emiliji-Romagni in 9,7 v Lombardiji. Poizvedovanje, ki ga je opravil CRO med približno tisočimi narkomani, ki jih imajo v oskrbi deželne zdravstvene službe, kaže, da znaša deželno povprečje seropozitivnosti 25% in da je narkomanov v vsej FJK skoraj že 3.000. Najbolj "prizadeto" območje leži de-

sno od Tilmenta, to pa zaradi bližine dežel Veneto in Lombardija, kjer je takih primerov še mnogo več.

Zanimiv je tudi naslednji podatek: statistika, ki jo je pravkar sestavil direktor Inštituta za higieno na Univerzi v Trstu Luigi Maiori, kaže, da so v vseh Treh Benečijah med 13.000 "nerizičnimi subjekti" (ki torej niso narkomani, homoseksualci ali prostitutke) zabeležili samo 7 seropozitivnih oseb, medtem ko so med raziskavo v zapirih na istih območjih zasledili seropozitivne subjekte skoro izključno med narkomani.

Dežela FJK je prešla še milijardo lir za boj proti aidsu: 417 milijonov za "kakovostni nadzor" krvoadalstva, 320 mil. za teritorialne službe, ki pomagajo narkomanom, 179 mil. za laboratorijske analize v bolnišnicah in 126 mil. lir za okrepitev prezidijev, kjer obravnavajo bolnike, ki se širijo spolno. (dg)

V Pordenonu evropsko zasedanje o invalidih

PORDENON — Včeraj se je začel pri pordenonski Trgovinski zbornici (Korzo Vittorio Emanuele II št. 47) evropski posvet o zakonodajnih in družbenih perspektivah za ureditev žgoče problematike ravnanja s civilnimi invalidi in pohabljenici v vidiku evropskega poenotenja leta 1993. Prizadeti hočejo po pravici igrati aktivno vlogo v družbi, zato zahtevajo od rimske vlade "odpravo" - še prej miselnih kot pa arhitektonskih - pregrad, ki onemogočajo izvajanje obstoječe zakonodaje. Žalostno je namreč to, da ima Italija v tem pogledu najpopolnejše zakonske predpise, ki pa ostajajo na papirju. To je hud udarec za civilne invalide in pohabljenice, ki jih je v Italiji skoraj 3 milijone ali 5 odstotkov prebivalstva. Posvet prireja združenje prizadetih ANMIC za FJK pod pokroviteljstvom Dežele, udeležujejo pa se ga delegacije iz velikega dela dežel in regij, ki so članice Delovne skupnosti Alpe-Jadran, tako tudi iz Jugoslavije. Italijanski in tuji strokovnjaki bodo danes in jutri obravnavali problematiko s pravnega oz. normativnega, zdravniškega in socialnega oziroma javnoinformativnega vidika.

Govor bo seveda tudi o državnem zakonu iz decembra 1986, ki predvideva specifične ukrepe za zaščito in vključevanje handikapiranih v družbeno dogajanje, in o členu 43 deželnega zakona iz istega leta, ki v okviru "integriranega načrta za javne prevoze" določa olajšave za prizadete ljudi.

Ob muzej so

PALMANOVA — Občinski muzej v Palmanovi bodo za nedolgo čas zaprli, ker je čuvaj, ki je bil zadolžen za njegovo vsakodnevno odpiranje, zapustil službeno mesto, občinska uprava pa ne ve, kaj ukreniti, ker na seznamu uslužbencev nima takšne figure... V muzeju so dragoceni dokumenti, zastave in prapori ter orožje iz časov Beneške republike, Napoleona, Avstro-Ogrske in Kraljevine Italije. Orožje je v slabem stanju, ker ga ne vzdržujejo, kot bi se spodobilo - to velja še posebej za orožje, ki ga je muzejska uprava dobila na posodo od upraviteljev Castel Sant'Angela v Rimu - sama Palača Trevisan, v kateri je muzej, pa ne razpolaga niti z najnavadnejšo protipožarno napravo, kaj šele z učinkovito protipožarno službo. To je z grenkimi občutki povedal predsednik muzejske ustanove Giorgio Mucelli.

Varovanje okolja - še premalo premikov na bolje

KOPER — Če so doslej na vprašanja varovanja okolja opozarjali predvsem znanstveniki in strokovnjaki ter poročali o pojavih in vplivih onesnaženj, bi se zdaj moralo zgoditi nekaj novega. Postopoma bi morale vse odgovorne in za okolje zadolžene institucije začeti javnosti sporočati, kaj vse so naredile in dosegle, da se je v okolju ponovno vzpostavilo ravnesje. Tako je menil Ado Butala, predsednik sveta za varstvo okolja pri obalni konferenci socialistične zveze že na neumski konferenci o zaščiti Jadrana in jih še zmeraj ponavlja, saj bi že res bil čas, da bi hitreje spreminjali odnos do okolja.

»Seveda z omenjeno konferenco ravno zaradi teh stvari ne moremo biti v celoti zadovoljni. Odgovorni so nas prihajali pozdravljati in so nam želeli dobro delo... Namesto, da bi nam, ki se zavzemamo za okolje, poročali, kaj je bilo storjenega. Socialistična zveza ne more na nekakšni prostovoljni, ljubiteljski ravni doseči veliko konkretnih premikov, če svojih nalog ne opravijo profesionalne institucije - od vlad in drugih izvršnih organov do sodišč in organov represije...«, razlaga Ado Butala.

V svetu za varstvo okolja pri obalni konferenci SZDL menijo, da se republiški organi obnašajo do takih vprašanj preveč površno, in celo, da gre pri dograjevanju infrastrukture na Obali s strani republike za nekakšen kolonialni odnos. Če se to ne bo

kmalu in korenito spremenilo, bo Obala in Slovensko primorje kmalu postalo povsem osiromašeno. »Republiški izvršni svet je sicer govoril o tem, da bi naj za varovanje slovenskega morja namenili 60 milijonov dolarjev. Vemo pa, da je prav pri vseh infrastrukturnih objektih že doslej Obala ostajala brez republiške pomoči (cesta, bolnišnica, čistilne naprave itd.). Vsem našim zahtevam navkljub ni še nihče pristopil k reviziji srednjeročnih in dolgoročnih družbenih planov. Vsega, kar je zapisano v njih, ne smemo uresničiti, saj bi to pokopalo te obmorske kraje. Ena od nalog, za katero se bomo zavzeli, je, da ne bi širili obalne ceste med Koprmo in Izolo. To je edini košček nepozidane obale, cesta pa bi dokončno razvrednotila ta prostor. Morali bi jo drugače speljati. Kako bo pri tem pomagala republika, pa bomo še videli...«

Seveda vse le ni tako črno. Komisija za varstvo okolja pri skupščini skupnosti obalnih občin je kljub vsem pomanjkljivostim le našla nekaj primerov, ki kažejo, da se stvari nekoliko premikajo na bolje. Rekonstrukcija čistilne naprave v Lami (Dekani) je že prispevala, da se je zmanjšala količina težkih kovin v Rižani, pripravljajo pa novo naložbo, ki bo pripomogla, da bo v njihovih odpadnih vodah še manj strupenih snovi. Podobno si prizadevajo v Iplasu.

Vse analize zadnjih mesecev kažejo, da onesnaževanja ne presegajo dovoljenih meja. Zato pa je veliko daljši spisek tistih organizacij, ki še niso uspele bistveno zmanjšati onesnaževalnih vplivov.

Še zmeraj ni zagotovljen stalen vir, s pomočjo katerega naj bi stalno nadzirali kakovost morske vode. Tudi na cvetenje morja odgovorni v zimskih mesecih vse preradi pozabijo, pa čeprav so poleti polni obljud. Najhuje je to, da v obalnih občinah izredno počasi (ali pa sploh ne) uspejo dograjevati mestne čistilne naprave. Tudi privezov za čolne in marin je ob slovenski obali vse več. Ob tem pa ni vrste varovalnih ukrepov. Še zmeraj na primer niso prepovedali uporabe strupenih zaščitnih premazov za jahte itd.

Nekoliko se izboljšuje položaj z varovanjem zraka. V izolskem Argu ne kurijo več z močno onesnažujočim premogom, tudi izolska Mehana in Oprema sta že dobili odločbo o takojšnji ureditvi kurišč, ki preveč onesnažujejo okolje. V Iplasuvm tozdu AFK so zmanjšali izpuste v zrak, v Delamarisu so postavili lovilec hlapov pri kuhanju ribje maščobe, uredili so tudi čiščenje plinov iz ribje moke in pokrili lovilec maščob, tako da je bilo že avgusta pred Izolo opazno manj smrada. Skratka - nekaj se vendarle spreminja, vendar varstveniki okolja še zmeraj niso zadovoljni.

BORIS ŠULIGOJ

Zadnje srečanje na seminarju za ravnatelje nižjih srednjih šol Kako ustvariti sožitje v uradno in politično nenaklonjenem mestu?

»Svet ni statičen« bi lahko - sicer precej banalno - citirali profesorja uporabne psihologije na Univerzi Trst Riccardo Luccia, ki je včeraj predaval na zaključnem srečanju izpopolnjevalnega seminarja za ravnatelje italijanskih in slovenskih srednjih šol v Trstu, ki ga je na liceju Prešeren priredilo Deželno šolsko skrbništvo. Toda niti Trst, ki se sicer z veliko težavo prilagaja spremembam v svetu, ni statičen, kot so dokazali prav nekateri italijanski ravnatelji. Osrednja tema tega zadnjega srečanja, na katerem sta predavala prof. Luccio in pisatelj Boris Pahor in katerega se je udeležil tudi deželni šolski skrbnik Ottaviano Corbi, je bilo namreč sožitje v Trstu, ki si ga očitno ne želimo samo Slovenci, pač pa tudi številni Italijani.

Poročili prof. Luccia, ki je znanstveno in prizadeto osvetlil procese grajenja osebnosti in nacionalne identitete, vpliv večjezičnega okolja zlasti na mlado osebnost ter ovire, ki jih ta srečuje v Trstu, ter prof. Pahorja, ki je italijanskim kolegom ponudil nekaj dragocenih izhodiščnih točk za spoznavanje slovenske kulture, sta predstavljali namreč neke vrste odskočno desko, katere so se pogumno poslužili tudi nekateri italijanski ravnatelji. Leti so po eni strani izrazili željo, da bi svoje dijake seznanjali s slovensko kulturo (in so zato prosili pomoč tudi svojih slovenskih kolegov in Luccieve nasvete), ugotavljali, da so med narodnostima skupnostima v Trstu večkrat umetne pregrade, ki jih je kar težko podreti, ter poročali o svojih bolj ali manj uspešnih poskusih, da bi dijakom ponudili celovitejšo podobo Trsta

ter jim spregovorili o Slovencih. Razprava je tako razodela tudi globoko nepoznavanje naše zgodovine in kulture (nekdo je slovenščino istovetil z nerazvitim krajevnim jezikom, tj. z neke vrste narečjem), a tudi pripravljenost k premoščanju nezaupljivosti.

Posegi (zlasti ravnatelja nižje srednje šole Divisione Julia prof. Napolija in ravnateljice rojanske italijanske nižje srednje šole Vinci) so se osredotočili na Lucciev in Pahorjev predlog, da bi tržaško italijansko mladino naučili ceniti slovensko kulturo (Luccio je govoril tudi o potrebi, da bi slovenski mladini nudili več možnosti za močnejšo identifikacijo z matičnim narodom, ki čedalje peša). Kako to storiti v

mestu, ki je "uradno" in politično nenaklonjen medsebojnemu spoznavanju, pa je bilo vprašanje. Prof. Luccio je odgovoril zelo "preprosto", in sicer, da je treba začeti z odraslimi, ki pa so že tako vraščeni v sistem, da sploh odklanjajo vsako spremembo. Rešitev torej sploh ni preprosta, vendar - kot je bilo splošno mnenje - si ne smemo dovoliti vreči puško v koruzo.

O večji občutljivosti do slovenske javnosti je pričalo tudi sožalje, ki ga je šolski skrbnik Corbi izrekel sorodnikom pokojnega prof. Josipa Tavčarja in vsej slovenski skupnosti. (bg)

Na sliki (foto Magajna) od leve: koordinatorica seminarja Dell'Agnese, prof. Pahor, šolski skrbnik Corbi in prof. Luccio.

Med prazniki ob dnevu republike Običajen množičen naval jugoslovanskih odjemalcev

Velik dotok jugoslovanskih kupcev, ki so v zadnjem mesecu ob koncih tedna preplavili mestno središče, je tržaške trgovce privedel do prepričanja, da bo naval ob jugoslovanskem dnevu republike po možnosti še občutnejši. Zato je Združenje tržaških trgovcev tudi predlagalo, da bi ob tej priložnosti trgovine poslovale z nepretrganim urnikom. Predlog je v praksi osvojilo le malo trgovin, ki pa so vsekakor bile kos množičnemu prihodu kupcev z onstran meje.

V zadnjih dveh dneh je bil namreč dotok jugoslovanskih odjemalcev zelo zaznaven, vendar pa ne rekorden. Nedvomno je tudi na nakupovalne izlete v Trst vplival razvoj dogodkov v Jugoslaviji, predvsem v zvezi s sicer odpovedanim srbskim mitingom v Ljubljani. Včeraj so v mesto prispeli avtomobili in avtobusi z registracijskimi tablicami iz vse Jugoslavije, tudi iz južnih republik, vendar pa sklepajo, da bi bilo posebno osebnih avtomobilov več, če ne bi bile tako na republiških mejah v Jugoslaviji kot na jugoslovansko-italijanskih mejnih prehodih strožje kontrole kot običajno.

O dovolj množičnem zgrinjanju jugoslovanskih kupcev v Furlanijo-Juljsko krajino pa nedvomno pričajo podatki o vrstah na mejnih prehodih. Tiskovna agencija Tanjug, ki sicer trdi, da je ob letošnjem 29. novembru prišlo v Trst zanemarljivo število jugoslovanskih kupcev, na primer poroča o precejšnjih kolonah na mejnih

prehodih. Tako za Fernetiče pravi, da sta bili včeraj zjutraj dve koloni avtomobilov, ki so na prehod meje morali čakati približno pol ure. Na Škofijah so se ustvarile tri kolone, čas čakanja pa se je glede na Fernetiče kar podvojil. Najmanj uro pa so morali čakati tudi avtomobilisti na Kozini, kjer se je ob dveh kolonah osebnih avtomobilov formirala tudi vrsta avtobusov, ki pa so nekoliko hitreje prehajali mejo.

Kot ponavadi je večji dotok osebnih avtomobilov in avtobusov v mesto povzročil težave v prometu, predvsem pa v parkiranju, kajti v Trstu še ni ustreznih parkirišč. Tudi včeraj so se jugoslovanski kupci predvsem osredotočili na trgovine v Terezijanski četrti in nakupovali zelo raznovrstno blago. Veliko dela so imele tudi menjalnice, vendar ne z dinarjem, ki pa je zabeležil skoraj zgodovinski negativen rekord. Uradna menjava dinarja je namreč zdrknila na 0,010, v menjalnicah pa so ga menjali nekoliko ugodneje in sicer po 0,012.

Praznični dnevi v Jugoslaviji so Trstu prinesli veliko zlahtne valute, v prvi vrsti marke, dolarje in švicarske franke, s katerimi pripotuje večina jugoslovanskih odjemalcev. Težko bi bilo narediti že približen obračun vsote, ki so jo Jugoslovani v teh dneh porabili v Trstu. Vendar pa so tržaški trgovci, kljub morda še večjim pričakovanjem, nad izkupičkom več kot zadovoljni.

Deželna študija za sanacijo tal pod Ribiškem naseljem

Deželni odbor je na predlog odbornika za civilno zaščito Di Benedetta izdal dovoljenje za izvedbo podrobne geološke študije o nestabilnem območju, na katerem stoji Ribiško naselje v devinsko-nabrežinski občini. Po opozorilu krajevnih občinskih uprav je namreč pristojna služba deželne direktije za civilno zaščito ugotovila, da se tla pod Ribiškim naseljem udirajo, v zadnjem letu še posebno občutno, kar se že močno in hudo pozna na zgradbah.

Omeniti velja, da so oblasti zgradile to naselje istrskih beguncev konec petdesetih let na močvirnatem območju, ki so mu domačini pravili Bokadin. Vzroke za sedanjo nestabilnost tal pa je treba iskati tudi v dejstvu, da so območje prekrili z materialom različne narave in da je naselje bilo zgrajeno hkrati. Odbornik Di Benedetto je povedal, da bo raziskava potekala s pospešenim ritmom in da bodo na njegovi osnovi skušali čim prej sanirati geološko načeto območje.

V zdravstvenem okraju bodo pričeli delati terminali

Na sedežu devinsko-nabrežinske federacije PSI so se sestali občinska svetovalca Burger in Caldi, pokrajinski tajnik Perelli in predsednik KZE Jacopo Rossini in razpravljali o zdravstvenem okraju s sedežem v Nabrežini. Burger in Caldi sta naglasila, da obstajajo po odprtju centra, ki je bilo marca, še vedno velike težave za občane, saj kompjuterski terminali še ne delujejo in je zato nemogoče izdajati upravnih dokumentov in morajo zato občani drugam.

Tajnik Perelli je naglasil pomen strukture in dejal, da morajo usluge dobro delovati, zanje pa se je treba še posebno zanimati z upravnega gledišča in polemično dodal, da to tudi zato, ker sedanja občinska uprava slabo

vodi občino. Predsednik KZE Rossini je dejal, da bodo povezave s terminali pričele delovati prihodnjega januarja. Čim prej bodo aktivirali tudi soupravni odbor, ki bo moral koordinirati delovanje okraja. KZE je že vprašala Občino Devin-Nabrežino, Občino Zgonik in rajonski svet za zahodni Kras. Upravi svet KZE bo v kratkem sprejel tudi pravilnik nove strukture.

Pred dnevi se je sestala kulturna komisija PSI, sestanku je prisostvoval tudi pokrajinski tajnik Perelli. Obravnavali so vprašanje gledališča Verdi in problem ureditve mestnih muzejev. Govor je bil o muzeju Revoltella in drugih strukturah.

Še ves mesec december v Kulturnem domu

Bogata dokumentacija o zgodovini slovenskega športa na Tržaškem

Slovenski šport je bil v teh dneh v središču naše pozornosti. Ob veliki slovesnosti, ki je bila pretekli petek v tržaškem Kulturnem domu, je 120. obletnico delovanja slovenskega športa v Trstu obeležila tudi lepa in pregledna razstava o slovenskem športu v Trstu, ki jo je pripravil Odsek za zgodovino pri NSK v Trstu.

»Dober mesec dni dela smo imeli z zbiranjem gradiva za to razstavo«, nam je v razgovoru povedal zgodovinar in sodelavec Odseka Aleksij Kalc, ki nam je našel še imena drugih sodelavcev, udeleženih pri zbiranju gradiva za razstavo in ki so: Dragica Maver, Giuliana Gerdol, Sandi Volk in Daniela Rupel, medtem ko je bil zunanji sodelavec za vezne tekste pod fotografijami in dokumenti prof. Aldo Rupel.

Razstava bo odprta še ves mesec december. Kako bi jo v kratkih besedah predstavili našim bralcem?

»Razstava sama je nekakšno dopolnilo vsemu, kar je bilo napisanega in izrečenega ob tokratni pomembni obletnici. In ker je šport tisti, ki lahko, poleg glasbe, najbolj združuje meščane obeh narodnosti, so vsi vezni teksti dvojezični, kar predstavlja priložnost za vse, da si razstavo ogledajo.«

Gradivo o športu in športni dejavnosti, s katerim Odsek za zgodovino pri NSK razpolaga, je bil zelo obsežno. Izbrati je bilo treba zato najpomembnejše in najbolj značilne fotografije, dokumente in druge eksponate in jih predstaviti tako, da je razviden razvoj slovenskega športa od tistega daljnjega leta 1869, ko se je rodila zamisel, da bi v Trstu ustanovili Južni Sokol, a oblasti tega niso dovolile do leta 1882, ko so se razmere v toliko spremenile, da je lahko Sokol resnično pričel s svojo dejavnostjo.

»Tokratna razstava je prav gotovo ena najboljšežnjih in največjih, ki jih je naš odsek pripravil. Obsega okrog 80 kvadratnih metrov raznih eksponatov, povečini slik, pa tudi arhivsko gradivo, ki smo ga dobili iz državnega arhiva v Trstu in še razne predmete, kot pokale in drugo, ki razstavo popestrijo.«

Najstarejši eksponati na razstavi imajo seveda tudi največjo vrednost, čeprav, je dejal naš sogovornik, imajo ljudje doma prav gotovo shranjenega še marsikaj gradiva, katerega zgodovinske vrednosti se niti ne zavedajo.

Na razstavi je zelo podrobno obdelano obdobje med obema vojnama, ko so fašistične oblasti prepovedale dejavnost našim društvom in so mnoga od teh, na primer takratna mladinska društva, stopila v ilegalo in so si njihovi člani pomagali tako, da so organizirali razne planinske pohode ali ilegalne tekme in tako nadaljevali z delom.

Zelo zanimiv je tisti del razstave, ki obsega povojno obdobje na področju športa, tja nekje do leta 1952.

»V prvih povojnih letih je bilo zelo bogato skupno delovanje slovenskih in italijanskih športnikov, ki se je, zaradi političnih dogodkov v letu 1948, ohromilo, če ne že tudi prekinilo, in tako zavrla tudi slovensko športno dejavnost. Eksponati za to obdobje so na tokratni razstavi prvič predstavljeni.«

Dva panoja sta namenjena Športnemu združenju Bor in Zvezi slovenskih športnih društev v Italiji.

»Ustanovitev Športnega združenja Bor je bila za naš šport, predvsem pa za slovenski šport v našem mestu izredno pomembna. Športna društva v vsej okolici so se okrepila, ali pa so zrasla nova, prebivalstvo se je začelo ponovno zavedati važnosti in pomena, ki ga ima šport za naš obstoj in napredek na območju, kjer živimo. Kot je osrednja proslava nazorno pokazala, je bilo tudi združenje Bor tisto, ki je sprejelo v svoje roke prapor Sokola in s tem obljubilo, da bo z njegovo tradicijo nadaljevalo.«

Organizatorji razstave si sedaj samo želijo, da bi si jo ogledalo čim več ljudi. Predvsem si jo lahko ogledajo vedno, ko je v Kulturnem domu kakšna prireditev ali predstava. Za šole pa bo razstava na ogled po dogovoru. Vodstva šol se lahko po telefonu na štev. 733086 dogovorijo s sodelavci Odseka za zgodovino, ki bodo šolarjem in dijakom radi razstavo tudi obrazložili. (N. L.)

Na pobudo Združenja književnikov Primorske Literarni večer v Saležu

Občinska knjižnica v Saležu in Združenje književnikov Primorske sta nastala približno v istem času, letos spomladi. Daljna sorodnost obeh ustanov pa ima vsekakor stično točko v knjigi, kajti eni jo pišejo, druga pa jo ohranja in posreduje bralcem. Ob takšnih povezavah se je porodila misel, da bi Združenje književnikov Primorske med ustvarjalci z obeh strani meje sprožilo akcijo, da bi prispevali v knjižni fond novoustanovljene knjižnice. Akcija se je zaključila sredi novembra, na povabilo pa so se z eno ali več knjigami odzvali: Nevin BIRSA, Ivan ČRNIČ, Marij ČUK, Rafko DOLHAR, Franjo FRANČIČ, Jože JANEŽ, Danilo JAPELJ, Dušan JELINCIC, Marija MISLEJ, Zlatka OBID-LOKA-

TOS, Boris PAHOR, Boris PANGERC, Aleksander PERŠOLJA, Janez POVŠE, Aleksij PREGARC, Štefan REMIC, Stojan RŽEK, Vlado ŠAU, Jožek ŠTUCIN, David TERČON, France TOMŠIČ, Marjan TOMŠIČ, Sergej VERČ in Aldo ŽERJAL. Sveženj knjig pa je prispevala knjižnica France Bevk iz Nove Gorice.

Bogastvo zbranega gradiva ni v količini, temveč v zavesti udeležencev akcije, da so s svojo gesto priznali knjižnici dragocenost njenega poslanstva sredi tržaškega Krasa, kjer je še kako pomembno, da se očuva in ohranja za prihodnji čas dan na dan ogrožena slovenska beseda. Mnoge knjige, ki so jih prispevali primorski avtorji, so podpisane ali nosijo posvetila. Akcija Združenja književnikov Primorske je sicer zaključena, vendar je samo po sebi razumljivo, da, kdor želi prispevati v knjižnično zbirko, to lahko vsak trenutek tudi stori, ali ob predaji ali kadarkoli.

Uprava knjižnice in Združenje književnikov Primorske sta se dogovorila, da bo predaja knjig v petek, 1. decembra, ob 20. uri v Saležu.

Izročitev knjig bo povezana z literarnim večerom, na katerega so bili

povabljeni, da berejo: Marko Kravos, Marija Kostnapfel, Marjan Tomšič, Vinko Beličič, Marij Čuk, Danilo Japelj, Aleksij Pregarc, David Terčon, Jolka Milič in Duško Jelincič. Kulturni spored bo zaokrožil mešani zbor KD Rdeča zvezda, ki ga vodi Marta Werk-Volk.

Srečanje županov

Včeraj sta se sestala novi miljski župan Jacopo Rossini in tržaški župan Richetti, ki je voščil svojemu kolegu uspeh pri delu. Oba župana sta naglasila tudi pomen, ki ga bo imelo sodelovanje med sosednjima občinskima upravama.

primorski
dnevnik
PREDNAROČNINA
ZA
LETO
1990

Vsi prednaročniki prejmejo v dar knjigo
IZ MORJA V PONEV Marjuče Offizie

...postavimo Miklavža na knjigo!
...knjigo ob Miklavžu?
...ali še najbolje KNJIŽNO DARILO
v Miklavžovo vrečo!

TK vam jo napolni s posebnimi popusti
od 10% do 50%! v Ul. sv. Frančiška 20, v TRSTU

Celoletna 192.000 lir
Mesečna 20.000 lir

□ Celoletna prednaročnina za Primorski dnevnik 192.000 + 500 lir kolkla velja za tiste, ki jo poravnajo do 31. januarja 1990. Po tem datumu bo celoletna naročnina znašala 240.000 + 500 lir kolkla.

□ Naročnikom bomo še naprej nudili brezplačno male oglase in čestitke.

□ Naročnino lahko poravnate:
— na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici
— pri raznašalcih časopisa
— preko pošte na t/rn ZTT št. 13512348
— in pri vseh slovenskih denarnih zavodih.

Vse tiste, ki poravnajo naročnino preko pošte ali denarnih zavodov prosimo, da ob plačilu navedejo točen priimek in ime ter naslov naročnika.

Nove reakcije na vladni predlog za zaščito Slovencev Maccanico v ocenah SSK in nekaterih tržaških politikov

Na tržaškem in širšem političnem prizorišču se vrstijo reakcije na Maccanico v zakonik osnutek za zaščito Slovencev, ki ga je pred nedavnim odobrila italijanska vlada. Predsinočnim je osnutek ocenil tržaški pokrajinski svet SSK, in sicer zlasti tiste njegove dele, ki zadevajo tržaško pokrajino. Včeraj pa je tiskovna agencija ADN-KRONOS iz Rima objavila daljši dopis, ki prinaša ocene Maccanicovega osnutka nekaterih vidnih tržaških politikov.

Pokrajinski svet SSK je predsinočnim odobril resolucijo, v kateri je zelo kritično ocenil vladno besedilo. To besedilo po mnenju tržaške SSK »dejavno zmanjšuje stopnjo zaščite, ki jo za tržaško pokrajino jamčita Posebni statut priloge k Londonskemu memorandumu in Osinski sporazumi«. V resoluciji je nadalje poudarjeno, da z osnutkom prihaja do grobe omejevanja individualnih pravic, med temi pravice do rabe slovenščine v odnosih z oblastmi, ki je zajamčena ne le po mednarodnih sporazumih, ampak tudi po ustavi, kot se je leta 1982 nedvoumno izreklo ustavno sodišče.

»SSK,« je rečeno v resoluciji, »si bo prizadevala, da pride do spremembe besedila v parlamentu, v nasprotnem primeru pa bo prisiljena poseči na mednarodni ravni, da doseže spoštovanje mednarodnih dogovorov, ki jih je Italija podpisala.« Poleg tega resolucija omenja druge vidike življenja in dela manjšine in ugotavlja, da je po eni strani pozitivno dejstvo, da je vlada končno sprejela osnutek zaščitnega zakona ter s tem priznala obstoj manjšinskega vprašanja in pokazala željo, da se to vprašanje reši. Po drugi strani pa je po mnenju tržaške SSK osnutek »omejevalen, tako kar zadeva ozemlje, na katerem se zaščita uveljavlja, kot tudi kar zadeva posamezna področja družbenega in gospodarskega življenja slovenske narodnostne skupnosti, saj ne vsebuje določil o zemeljske in gospodarske zaščite, ki so temeljnega pomena za zagotovitev obstoja in razvoja manjšine«.

Tiskovna agencija ADN-KRONOS v svojem dopisu pravi, je Maccanico osnutek v Trstu naletel na zelo različne reakcije, a da so si vsi edini v tem, da »se vsaj ponovno govori«. Nato navaja ocene, ki so jih podali tržaški župan Franco Richetti (KD), poslanca Willer Bordon (KPI) in Sergio Coloni (KD), deželni odbornik Gianfranco Carbone (PSI) in senator Stojan Spetič (KPI).

Po mnenju Richettija je »zakon sprejemljiv tak, kot je, čeprav bi bil potreben kak popravek«. Tako bi npr. po njegovem zakon moral natančneje opredeliti, na kak način naj bi zainteresirani občani Vzhodnega in Zahodnega Krasa zahtevali od svojih občinskih izpostav dvojezične dokumente. Za Richettija je vsekakor pravilno, da se zaščita omeji na ti dve okrožji, ker bi »njena razširitev na ostala okrožja bila pretirana in bi postavljala problem privilegiranih delovnih mest za dvojezične ljudi.«

Bordon je tako-le povedal: »Menim, da je ta vladni ukrep res važen kot spodbuda k razpravi o vprašanju manjšine, toda ne prinaša nič novega in po mojem je absolutno nezadosten, ker jemlje na znanje in potrjuje že obstoječe stanje. Po mojem pa je glavna stvar neka druga. Nova dogajanja na evropskem Vzhodu, porušenje Berlinskega zidu, odprtje carinskih zapornic leta 1993 nas ne morejo najti zaposlene s takšnimi »dubrojarji«. Današnja zaskrbljenost zaradi delovnih mest, ki naj bi bila privilegij dvojezičnih, je simptom, da smo še daleč od »kulture sožitja«, ki je resnična stvar, za katero se moramo boriti.«

Za Colonija je Maccanico predlog »zadostno razčlenjen in upošteva različne situacije na teritoriju, ker v mestih Trst in Gorica ne uvaja umetnih dvojezičnih mehanizmov ali rezerviranih delovnih mest«. Po njegovem gre v bistvu za »racionalizacijo dejanskega stanja, ki ne bi smela sprožiti revanšističnih procesov ali groženj«.

Carbone meni, da so »kritike, ki dežujejo na Maccanico predlog, nekaj fiziološkega za določen ambient, v katerem se kritizira kateri koli ukrep, ki zadeva Slovence. Meni pa se ta zakon zdi uravnotežen,« je dejal Carbone in pristavil, da v osnutku je implicite predvideno štetje manjšine, »čemu smo mi kot stranka protiči«.

Po mnenju Spetiča »smo s tem zakonom daleč pod zaščitno ravni, predvideno v letih hladne vojne. Zdaj (v členu 19) skušajo celo spremeniti mednarodne dogovore izpred 35 let in ratificirane v italijanskem parlamentu«. Spetič pa je pristavil, da je »pripravljen na tvoren dialog za dosego častnega dogovora. Toda zakon mora vsaj zagotoviti zaščito od Trbiža do Milja, se pravi na pasu s strnjanim slovenskim življenjem. Na tej osnovi je razprava mogoča,« je zaključil.

O razstavljenih delih je spregovoril Jože Pirjevec Poetika Zorana Mušiča od sinoči v Galeriji TK

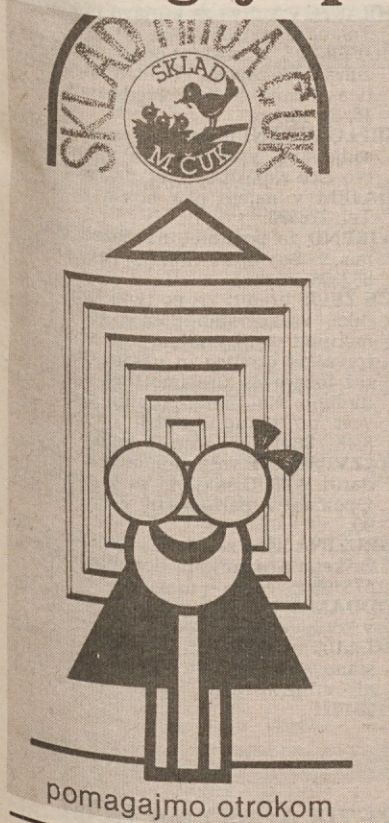

Za razstavo najbolj znanega slovenskega umetnika Zorana Mušiča, ki so jo sinoči otvorili v galeriji Tržaške knjigarne, je vladalo res veliko zanimanje. Sinoči se je v galerijskih prostorih zbrala kar majhna množica obiskovalcev - tudi takih, ki običajno ne obiskujejo galerije - ki so si prišli ogledat razstavljenih dela (gre v glavnem za grafike v različnih tehnikah in za dve olji). Kot najavljeno umetnika, ki je letos praznoval 80. leto starosti, iz zdravstvenih razlogov ni bilo, zato pa so v galeriji predvajali 20-minutni film, ki ga je za tretjo mrežo RAI pripravila Ivana Suhadolc.

O Mušičevih delih pa je spregovoril prof. Jože Pirjevec, ki je omenil umetnikove stike s Černigojem in ugotavljal, da je bil Mušičev vpliv na tržaško ustvarjalnost večji, kot si predstavljamo. Omenil je tudi njegovo edinstveno življenjsko pot, ki ga je iz uboštva pripeljala na »elizejske poljane«. Kljub temu, je dejal Pirjevec, pa je Mušič ostal zvest svojim likovnim in življenjskim izhodiščem ter z velikim čutom za materijo in njeno prvinskost upodabljal svet, iz katerega izhaja.

Na sliki (foto Magajna): posnetek s sinočnje otvoritve.

Edinstven likovni trenutek za vzgojo prizadetih otrok

Z današnjim odprtjem ob 17. uri, se v sejni dvorani novega sedeža Hranilnice in posojilnice na Opčinah začne enkratna likovna razstava, h kateri je na pobudo organizatorjev Sklada Mitje Čuka pristopilo petdeset likovnih ustvarjalcev iz zamejstva, Slovenije in Furlanije. Poglavitni namen razstave je predvsem humanitarnega značaja, razstavljenih dela, ki so jih priznani in manj priznani umetniki dali na razpolago openski ustanovi, bodo danes ponudili na licitaciji. Izkupiček bo namenjen odkupu stavbe na Proseški ulici, v kateri je Sklad uredil sedež in vzgojno središče predvsem za strokovno pomoč prizadetim otrokom. Tej plemeniti akciji so naklonjeno prisluhnili člani Društva zamejskih likovnikov, nato pa še člani Furlanskega društva naivcev in dijaki učiteljskega A. M. Slomšek. Zamisel je že dolgo tlela, ni je bilo tako lahko uresničiti. razveseljivo pa je bilo nato dejstvo, da so se k pobudi pridružili tudi nekateri italijanski umetniki. Odziv je bil takojšen in zadovoljil, tako da je sedaj zbranih več kot 70 del. Obenem je enkratnost dogodka v tem, da združuje od najbolj znanih do manj znanih imen, da ponuja razstava široko in raznoliko izbiro, od akvarela, jedkanice, olja do grafike, skulpture, lepljenke. Pa še dejstvo, da se v njem prepleta velikičudna skrb za prizadetega otroka in likovni umetniški izraz. (dam)

pomagajmo otrokom

Sklep z zadnje seje devinsko-nabrežinskega sveta Slovenska zbora iz Devina bosta od Občine odkupila svoj sedež

Fantje izpod Grmade in Dekliški zbor Devin so postali lastniki poslopja v središču Devina, ki so ga pred nedavnim popolnoma prenovili in si v njem iz ruševin rastlinjaka uredili dostojen sedež. Devinsko-nabrežinski občinski svet je namreč na seji, na kateri se je zbral v torek, z večino glasov sklenil, da poslopje, ki je bilo doslej občinsko, proda za drugi Grmada-Devin, ki so jo člani zborov ustanovili prav z namenom, da bi lahko odkupili stavbo. V ta namen so tudi dobili pomemben prispevek iz Sklada za Trst.

Za prodajo poslopja so na torkovi seji glasovali svetovalci SSK, KD, neodvisni Tuta, Certo in Baici ter komunist Iskra, ostali svetovalci KPI in PSI pa so se vzdržali. V razpravi sta komunisti Depangher in Širca povedala, da se ne moreta strinjati s prodajo, ker je KPI načelno proti odtujevanju občinskega premoženja in ker bi dvoranica Fantov izpod Grmade in Dekliškega zbora Devin morala biti na razpolago vsem krajevnim kulturnim in političnim organizacijam oziroma dejavnostim. Podobno stališče je zavzel tudi socialist Burger in pristavil, da zbora že zdaj razpolaga s stavbo v Devinu, čeprav je občinska last. Predstavniki SSK Breclj pa je poudaril, da ne gre za prodajo občinskega poslopja kateremu koli privatniku, ampak zadrugi zborov, ki opravljata pomembno kulturno poslanstvo in brez udarniškega dela katerih, bi namesto čedno urejene stavbe v središču

Devina še danes stale razvaline. Župan Brezigar je natančneje osvetlil kupo-prodajno pogodbo in omenil, da se je zadruga Grmada-Devin pisno obvezala, da bo dajala svoje prostore na razpolago tudi drugim društvom s sedežem v Devinu.

Župan Brezigar je na začetku seje občinskemu svetu posredoval nekaj pomembnih sporočil. Povedal je, da se po sklenitvi pogodbe s podjetjem ACEGA napeljava plina v občini nadaljuje s pospešenim ritmom. Da bi natančneje ugotovili število bodočih uporabnikov, pa občinska uprava skupno s podjetjem ACEGA vabi vse občane, ki so zainteresirani, da vložijo prošnje za priključitev na plinsko omrežje. Podčrtati velja, da te prošnje niso prava naročila. Napisati jih je treba na obrazcih, ki so na županstvu v Nabrežini, vložiti pa jih je mogoče vsako soboto od 9. do 12.30, in sicer najpozneje do 11. februarja 1990. Župan je nadalje na začetku seje povedal, da je prejel od svetovalca Norberta Quadraccia sporočilo, da izstopa iz svetovalske skupine MSI (katere je sicer doslej bil edini predstavnik) in se ima za neodvisnega.

Devinsko-nabrežinski občinski svet je na torkovi seji obravnaval še vrsto drugih vprašanj. Ob nasprotovanju svetovalcev KPI je odobril načrt za gradnjo razglednega stolpa na vrhu Grmade, ki je delo arh. Danila Antonija. Kot je povedal svetovalec Vocci, so komunisti proti

temu načrtu, ker bi uprava morala izdelati načrt za upravljanje okolja v celotni občini, preden bi izvajala posamezne posege. Njegovim izvajanjem pa je repliciral odbornik za okolje Tuta, in sicer rekoč, da je občinska uprava obrazložila svoj program posegov v okolje v celotni občini, že ko je poverila arh. Antoniju izdelavo načrta.

Med zadnjimi točkami na dnevnem redu je bila izvolitev dveh predstavnikov v soupravni odbor socialno-zdravstvenega okraja v Nabrežini. Občinska uprava je predlagala dva kandidata, in sicer dr. Vido Legišo-Ušaj ter Sergia Bressanija, KPI pa je ob podpori PSI kandidirala svoja svetovalca Depangherja. Po volitvah je župan proglasil za izvoljene prva dva kandidata, komunisti pa so ta izid kontestirali, ker naj bi volitve ne potekale po pravilnem postopku.

■ V tržiško bolnišnico so včeraj popoldne sprejeli na zdravljenje 24-letno Anastasio Korsic iz Ul. Damiano Chiesa 91. Dekle se je nekaj pred 15. uro z avtom peljala proti Trziču, ko je pri Stivanu iz še nepojasnjenih razlogov zapeljala s ceste in udarila ob skale, pri čemer je avto odbilo in prevrnilo na streho.

Na kraj nesreče je takoj prihitel rešilec iz Trziča, ki je ranjenko zapeljal v bolnišnico. Tam so zdravniki ugotovili, da se je udarila v prsni koš in da bo okrevala v desetih dneh. Izvide nesreče je opravila prometna policija.

Združenje aktivistov in invalidov NOB proslavilo 29. november

Z zaskrbljenostjo nad razpleti v Jugoslaviji

Združenje aktivistov in invalidov narodnoosvobodilnega boja na Tržaškem je v sredo priredilo interneto proslavo v počastitev 29. novembra, rojstnega dneva Socialistične federativne republike Jugoslavije. Za to priložnost je imelo v gosteh predsednika obalno-kraške Zveze združenj borcev NOV iz Kopra tov. Maria Abrama in podpredsednika Zveze združenj borcev Slovenije tov. Lada-Damjana Poharja. Dvoranica na sedežu Odsaka za zgodovino NSK v Ul. Petronio je bila za to priložnost polno zasedena, kar je samo še potrdilo, zlasti v teh dneh, navezanost generacije aktivistov, invalidov in borcev NOB na zgodovinske avnojske sklepe 29. novembra 1943 v Jajcu na eni, in razočaranje in zaskrbljenost nad dramatičnimi razpleti sedanjega dogajanja v Jugoslaviji in Sloveniji na drugi strani.

Letošnji praznik SFRJ zaradi tega žal ne more biti praznično obeležen, kot je bil še leta nazaj tako v matični Sloveniji kot med Slovenci izven njenih meja, je v uvodnem pozdravu prisotnim in gostom menil Jože Korden v imenu Združenja aktivistov in invalidov NOB na Tržaškem in pri tem izrazil globoko zaskrbljenost, ki vlada tudi med Slovenci v gajanju nad sedanjimi razmerami in nad razvojem donutku potenciranih pritiskov na slovensko državno in politično vodstvo ter na slovenski narod v celoti, žal ni videti nič dobrega.

Na te misli se je v svojem izjavljanju navezal tov. Mario Abram, ki se je s preprosto, jasno in pošteno

besedo ozrl na vzroke sedanjega dramatičnega stanja v Jugoslaviji in Sloveniji. V času ko skoraj vse države vzhodne Evrope razbijajo spono tako imenovanega realnega socializma in njegovih degeneracij, ko si nezadržno utirajo pota zahteve po svobodi, humani in pluralistični človeški skupnosti, ko se rušijo zidovi blokističnih človeških skupnosti, ko vstaja zarja trdnjkega sodelovanja in miru v svetu s perspektivo Evrope enakopravnih narodov, odraža sedanje dogajanje v Jugoslaviji - je dejal Mario Abram, - nepojmljivo zaostajanje za tem razvojem, ki grozi, da izloči Jugoslavijo iz evropskega konteksta. Danes se v Jugoslaviji in v Sloveniji bije velika bitka med dvema nasprotujočima se konceptoma, na eni strani za tako Jugoslavijo, kakršna je nastala na temeljih AV-NOJA kot država enakopravnih in suverenih narodov in republik, na drugi za Jugoslavijo prevlade večjega naroda nad manjšimi, za prevlado centralizma in hegemonije, kar je bil in ostaja tudi osnovni cilj mitingaških pohodov.

Jasno je - je dejal tov. Abram - da smo za avnojsko Jugoslavijo, za državo, v kateri naj izginejo monopolni in se uveljavljajo ljudska volja prek konkurence idej, gospodarstva itd. Danes - je dejal govornik - bi nam še kako bil potreben osnovni koncept Osvobodilne fronte kot izraz najširših interesov vseh plasti slovenskega naroda. Utrjevati moramo, kar nam je v jugoslovanski državi resnično skupnega, vendar edino le po poti demokratičnega dogovarjanja, ne pa

mitingaških siljenj metod in konceptov, ki so nesprejemljivi za suverenost slovenskega naroda v okviru Jugoslavije.

Po izjavljanju tov. Abrama se je razvila odkrita in mestoma tudi čustveno motivirana razprava, v kateri sta se prepletala trezna realnost in optimizem, da se v matični državi slovenskega naroda ne bi zgodilo nič dramatično nepopravljivega in da bi razum prevladal nad nacionalistično nestrpnostjo. V imenu pokrajinskega združenja ANPI je spregovoril tajnik Dušan Košuta, v imenu Združenja političnih preganjancev pa Srečko Colja.

Predno je spregovoril tov. Mario Abram je podpredsednik ZZZ Slovenije tov. Lado Pohar s primerinimi besedami izročil predsedniku Združenja aktivistov in invalidov NOB na Tržaškem, Srečku Colji, plaketo »4. julij« Zveze združenj borcev Jugoslavije, ki mu je bila uradno podeljena že pred dvema mesecema, ki pa je takrat ni mogel osebno prevzeti, članica odbora Zdravilne Anica Udovič pa je izročila priznanje Osvobodilne fronte s kolajno nekdanjima aktivistoma OF Santu Carliju iz Gropade in Ziti Gabrieli-Gabrovec, ki bi jo tudi morala prejeti v času podeljevanja teh priznanj.

Za uvod in za zaključek tega srečanja oz. proslave 29. novembra je Oskar Kjuder, stari partizanski borec, zaigral na svojo harmoniko nekaj partizanskih in ljudskih melodij, Stane Raztresen pa je povedal manj znan esej iz literarne zapuščine Andreja Budala. (jk)

† Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš dragi

Stanislav Širca

Pogreb bo danes, 1. decembra, ob 13. uri iz goriške bolnišnice sv. Janeza od Boga v mavhinskih cerkev.

Nameste cvetja, darujte v dobrodelne namene.

Žalujoci svojci

Mavhinje, 1. decembra 1989

Ob smrti Stanka Širce izreka devinsko-nabrežinska sekcija Slovenske skupnosti globoko občuteno sožalje prizadeti družini.

1. 12. 1977

1. 12. 1989

Dr. Angelo Kukanja

Vedno se te spominjajo tvoja žena, sorodniki in prijatelji

Trst, 1. decembra 1989

Pod pokroviteljstvom ZSKD in Občine Dolina
KD Valentin Vodnik - KD Fran Venturini - KD Primorsko
PD Slovenec - KD France Prešeren

Ponižani in razžaljeni

Pesmi zatiranih narodov

MePZ ROŽ iz Šentjakoba na Koroškem
Zborovodja Lajko Milisavljevič Režiser Marjan Šticker

Jutri, 2. decembra, ob 20.30 v občinskem gledališču
France Prešeren v Boljuncu.

ENEL

OBVEŠČA

da bo prekinil dobavo električne energije zaradi popravil, v nedeljo, 3. decembra, od 6.00 do 9.30 v sledečih krajih:

OBČINA DOLINA: Boršt, Zabrežec, Jezero, Hrvati, Draga, Gročana, Pesek. Iz varnostnih razlogov je treba ravnati z električnimi napeljavami in aparati kot da bi bili pod električno napeljavo.

ENEL si pridržuje pravico, da ponovno vzpostavi električni tok predčasno brez predhodnega obvestila.

TK Tržaška knjigarna

obvešča svoje cenjene stranke, da bo v **ponedeljek, 4. decembra, poslovala po običajnem urniku.**

gledališča

ROSSETTI

Gledališka sezona 1989-90 Tržaški Teatro Stabile sporoča, da je danes zadnji dan za vpisovanja novih abonmajev in potrjevanja starih pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.

Nocoj ob 20.30 (red prost) bo ponovitev predstave gledališča Teatro di Roma z Goldonijevim delom UNA DELLE ULTIME SERE DI CARNOVALE. Režija Maurizio Scaparro. V abonmaju: odrezek št. 4. Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.

Od 5. do 10. decembra bo il Piccolo Teatro iz Milana predstavil delo Itala Sveva LA RIGENERAZIONE. Režija Enrico D'Amato. V abonmaju: odrezek št. 3B. Abonenti, ki so odrezek že uporabili imajo 50-odstotni popust. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.

VERDI

Simfonična sezona gledališča Verdi 1989-90 - Pri blagajni gledališča so v teku vpisovanja novih in potrjevanja starih abonmajev.

Danes ob 18. uri bo v Mali dvorani gledališča Verdi srečanje z znano pevko Magdo Olivero o operi ADRIANA LANCOUVREUR.

Jutri, 2. t. m., ob 20. uri (red A) bo v gledališču Verdi premiera opere F. Cilee ADRIANA LANCOUVREUR. Režiser Alberto Fassini, dirigent Daniel Oren.

V ponedeljek ob 18. uri bo v Mali dvorani gledališča Verdi v okviru VIDEO REVIJE na sporedu SEVILJSKI BRIVEC.

TEATRO CRISTALLO - LA CONTRADA

V soboto, 9. decembra, ob 20.30 premierska predstava STORIE D'AMORE. Režija Francesco Macedonio. Nastopajo Laura Tavanti, Ariella Reggio, Carlo Montagna, Mimmo Lo Vecchio. Predstava je v abonmaju. Predprodaja vstopnic pri blagajni gledališča in pri osrednji blagajni v Pasazi Protti.

kino

ARISTON - 17.00, 22.00 L'attimo fuggente, i. R. Williams.

EXCELSIOR - Ciklus »Alpe Adria Cinema«: 15.00 Mala pljačka vlaka, 17.00 Ritam zločina, 19.00 Rani snijeg u Münchenu, 21.00 Die Nacht des Marders, 22.45 Der Siebente Kontinent.

EXCELSIOR AZZURRA - Ciklus »Alpe Adria Cinema«: 15.15 Film di animazione della Zagreb Film, 17.15 Film di animazione di Guido Manuli e Osvaldo Cavandoli, 20.45 Nostos - Il ritorno, 22.30 Selezione di medio e cortometraggi croati.

NAZIONALE I - 16.30, 22.15 Fratelli d'Italia, i. Massimo Boldi, Sabrina Salerno, Jerry Calà.

NAZIONALE II - 16.30, 22.10 Non guardarmi, non ti sento, kom., i. Gene Wilder, Richard Pryor.

NAZIONALE III - 16.30, 22.10 Il cavallo è mio, porn., □□

NAZIONALE IV - 16.20, 22.10 Senza indizio, kom., i. Michael Caine.

GRATTACIELO - 17.30, 22.00 Black Rain - Pioggia sporca, dram., i. Michael Douglas.

MIGNON - 16.00, 22.15 Indiana Jones e l'ultima crociata, pust., i. Sean Connery, Harrison Ford.

EDEN - 14.30, 22.00 Folli notti di piacere, porn., □□

CAPITOL - 17.30, 22.00 Batman, i. Jack Nicholson, Kim Basinger, Michael Keaton.

LUMIERE - 16.00, 22.00 In una notte di chiaro di luna.

ALCIONE - 17.00, 22.15 Rosalie va a fare la spesa, r. Percy Adlon.

RADIO - 15.30, 21.30 Brucia sesso brucia, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

KD Rdeča zvezda in
Združenje književnikov Primorske
vabita na

Literarni večer primorskih književnikov

Danes, 1. decembra, ob 20. uri v občinski knjižnici v Saležu.

Nastopil bo domači mešani pevski zbor Rdeča zvezda.

Ob tej priložnosti bodo knjige darovali občinski knjižnici.

Vabljeni!

SKLAD
MITJA ČUK

vabi

danes, 1. decembra, ob 17. uri na odprtje razstave

z licitacijo v dobrodelne namene

Pomagajmo otrokom

v sejno dvorano Hranilnice in posojilnice na Opčinah, Ul. Riccartorio 2

Dela 50 umetnikov bosta predstavila prof. Milko Renner in g. Claudio Martelli.

SKD Igo Gruden
in Občina Devin-Nabrežina
organizirata večerni šanson

Vrtnica na klavirju

v izvedbi Svetlane Makarovič

V torek, 5. decembra, ob 20.30 v dvorani Igo Gruden v Nabrežini.

Vabljeni!

razne prireditve

Slovenski kulturni klub, Ul. Donizetti 3, prireja jutri, 2. decembra, ob 18.30 tradicionalno VESELO MIKLAVŽEVANJE. Angelčki bodo zabavna darila za klubovce in vse prijatelje pripravljali že ob 18. uri. Vabljeni v velikem številu.

SKD Vigred prireja jutri, 2. decembra, ob 19. uri v prostorih osnovne šole MIKLAVŽEVANJE z nastopom dramske skupine in otroškega zborčka.

KD Kraški dom priredi MIKLAVŽEV SEJEM KNJIGE v Bubničevem domu v Repnu s sledečim urnikom: jutri, 2. decembra, ob 15. do 16. ure in v nedeljo, 3. decembra, ob 10. do 13. ure. Ob tej priliki bo v nedeljo, 3. decembra, ob 11. uri lutkovna predstava KAM LETIJO BALONČKI. Vabljeni otroci in starši.

Knjižnica Pinko Tomažič in tovariši - Opčine - Prosvetni dom, MIKLAVŽEV SEJEM bo odprt od jutri, 2. do torka, 5. decembra, ob 16. do 20. ure, v nedeljo, od 10. do 12. ure ter od 16. do 18. ure. Knjiga: najprimernejše darilo za vaše drage.

SK Brdina - Miklavž bo prinesel v Prosvetni dom RABLJENO SMUČARSKO OPREMO. Čakal vas bo od jutri, 2. do torka, 5. decembra, ob 16. do 20. ure, v nedeljo, od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure. Pridite tudi na predstavitev smučarske opreme, ki bo v torek, 5. decembra, ob 17. uri. Predavali bodo tehniki Alpine in Elana.

KD Vesna prireja v nedeljo, 3. decembra, ob 17.30 v Domu A. Sirka v Križu PRAZNOVANJE 40-LETNICE MPZ VESNA. Sodeluje tudi deklški zbor Vesna.

KD Primorsko - Mačkolje ter Združenje književnikov Primorske vabita ob Prešernovem rojstnem dnevu na LITERARNI VEČER, ki bo v nedeljo, 3. decembra, ob 17. uri v Srenjski hiši v Mačkoljah. Sodelujejo: Nevin Birs, Ines Cergol - Tavčar, Stojan Ržek, Rafko Dolhar, Edelman Jurinčič, Aldo Žerjal, Franci Černigoj in Boris Pangerc. Pel bo oktet Škofije.

KD Rdeča zvezda in ŠK Kras vabita ob priliki sv. Miklavža na otroško zabavo SVETLANINO COPRNIŠČE, ki bo v torek, 5. decembra, ob 14.30 v Športno-kulturnem centru v Zgoniku. Nastopila bo Svetlana Makarovič.

Društvo slovenskih izobražencev vabi člane in prijatelje na tržaško predstavbo opere Ubalda Vrabca TOLMINSKI PUNTARJI, ki bo v ponedeljek, 4. decembra, v Kulturnem domu v Trstu. Na ta dan zato odpade običajni tedenski sestanek društva.

V nedeljo, 3. decembra, ob 17. uri bo v dvorani Finžgarjevega doma na Opčinah ansambel Zvezde priredil KONCERT Z DIA PROGRAMOM o pravkar zaključeni turneji po Kanadi in ZDA. Prisrčno vabljeni!

KD I. Grbec - Škedenj vabi vse otroke danes, 1. decembra, ob 17. uri na MIKLAVŽEVO RAZSTAVO KNJIG in veselo popoldne z animacijo.

KD Rdeča zvezda prireja MIKLAVŽEV KNJIŽNI SEJEM. Obiščite ga lahko v občinski knjižnici v Saležu v nedeljo, 3. decembra, ob 14. do 16. ure, v ponedeljek, 4. decembra ob 16.30 do 19. ure in v torek, 5. decembra od 15. do 18. ure.

Učenci osnovne šole Finžgar in malčki otroškega vrtca iz Barkovelj vabijo na MIKLAVŽEVANJE, ki bo v barkovljanskem društvu v Ul. Cerreto 12 v torek, 5. t. m., točno ob 15. uri.

razstave

V TK Galeriji, Ul. sv. Frančiška 20 je odprta razstava ZORANA MUŠIČA - slike in grafike.

V razstavnici dvorani Ljudske knjižnice - Ul. Teatro Romano 7 - je na ogled do 16. decembra razstava ilustracij za otroke PIERA VENTURE. Urnik: ponedeljek, četrtek, petek 16.00-18.00, torek, sreda in sobota 10.00-12.00.

V galeriji Al Bastione - Ul. Venezian 15 - bodo jutri, 2. t. m., ob 18. uri odprli razstavo LUCIANA CRIVELLARIJA.

V muzeju Sartorio je do 21. januarja 1990 na ogled razstava o ruskih baletih Diaghileva. Urnik: vsak dan razen ponedeljka od 9.00 do 13.00 in od 16.00 do 19.00. V muzeju je na ogled tudi zanimiva razstava o čarobnih svetilkah.

razna obvestila

Sekcija KPI občine Dolina vabi vse svoje člane na zborovanje komunistov občine Dolina, ki bo danes, 1. decembra, ob 20. uri v dvorani KD V. Vodnik v Dolini na temo: DISKUSIJA V CENTRALNEM KOMITEJU O REFORMAH, KI JIH JE PREDLOŽIL TOV. OCCHETTO, DRŽAVNI TAJNIK KPI TER O DOKUMENTU, KI GA JE VOLIL CENTRALNI KOMITEJ. Otvoril bo tov. Boris Kocjančič, sekretar sekcije KPI Dolina, poročilo bo podal tov. Nico Costa, pokrajinski sekretar KPI.

SKD Vigred prireja TEČAJ STAN-DARDNIH IN LATINSKOAMERIŠKIH PLESOV TER ROCK AND ROLLA za odrasle pod vodstvom Davida Poljška. Za informacije in vpisovanja tel. na št. 201102 od 19. do 21. ure.

SKD Tabor - Opčine, SILVESTROVANJE 89, ples z ansamblom Fantje s Krasa... med domačimi rožkami. Rezervacije v društvenem baru ob danes popoldne, 1. decembra, dalje.

Mladinska skupina Pinko Tomažič organizira 6. LOV NA ZAKLAD, prva nagrada teden zimovanja v kraju Alleghe. Zbirališče in vpisovanje v nedeljo, 3. decembra, od 9.30 do 10. ure v Bazovici pri kalu. Informacije od 21. do 23. na tel. št. 226446.

Galerija Kraške umetne obrti BOR - Nabrežina sporoča, da je odprta BOŽIČNA RAZSTAVA tudi ob nedeljah za ves december od 11. do 18. ure.

Sekcije KPI na vzhodnem Krasu vabijo člane na AKTIV, ki se bo vršil jutri, 2. decembra, v dvorani Prosvetnega doma na Opčinah z začetkom ob 20. uri na temo: "Partijsko življenje".

šolske vesti

Ravnateljstvo liceja France Prešeren vabi starše na skupne govorilne ure, ki bodo v šolskih prostorih danes, 1. decembra, ob 18. ure dalje za razrede: 1. a, 1. b, 2. c, 3. a, 4. b, 1. klasični licej, 2. klasični licej in 3. klasični licej; od 19.30 dalje za: 2. a, 2. b, 5. b, 4. a in 5. višjo gimnazijo; v ponedeljek, 4. decembra, ob 18. ure dalje za: 3. b, 3. c, 5. a in 4. višjo gimnazijo.

Ravnateljstvo državnega učiteljskega A. M. Slomšček s priključeno vzgojiteljsko šolo in pedagoškim licejem vabi starše na roditeljski sestanek, ki bo v torek, 5. decembra, ob 18. uri.

Vedno vam na razpolago

PELLICCERIA CERVO

TRST — Drev. XX. septembra 16
Telefon 767914

VELIKA IZBIRA: krzen, jop, našitkov

Izredna kakovost

Modni kroji po ugodnih cenah

ČASOPIS DECEMBRA BREZPLAČNO NA DOM
VSEM TISTIM, KI SE PRVIČ NAROČIJO NA

primorski

dnevnik

Izkoristite ugodno priložnost in zavrtite telefonsko številko 7796610 v Trstu in 535723 v Gorici med 8. in 12. uro, naslednji dan boste že prejeli PRIMORSKI DNEVNIK

menjalnica

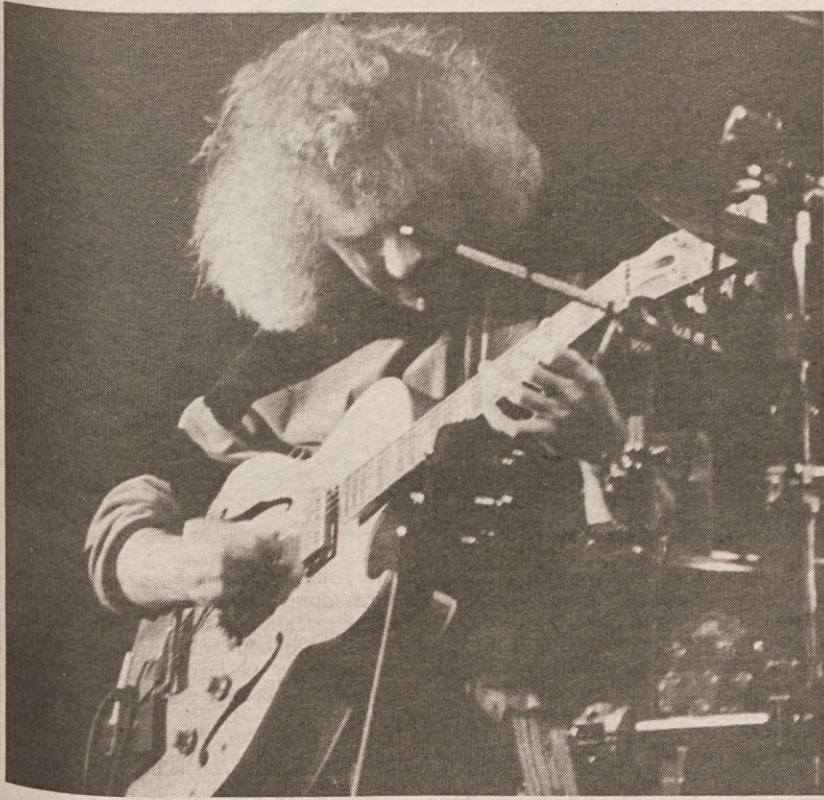
TUJE VALUTE			TUJE VALUTE		
	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST		FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1318,900	1305.—	Japonski jen	9,238	825.—
Nemška marka	736,750	732.—	Švicarski frank	825,850	104.—
Francoski frank	216,130	214.—	Avstrijski šiling	104,598	190.—
Holandski florint	652,600	649.—	Norveška krona	193,050	203.—
Belgijski frank	35,081	34,500	Švedska krona	206,300	8.—
Funt šterling	2065,500	2040.—	Portugalski eskudo	8,457	11,200
Irski šterling	1948,500	1925.—	Španska peseta	11,436	9,800
Danska krona	189,820	187.—	Avstralski dolar	1032,250	—
Grška dragma	8,057	7,600	Jugoslov. dinar	—	—
Kanadski dolar	1131,200	1090.—	ECU	1499,100	—

BCKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Telef.: Sedež 040/67001
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611

Čar zvokov in ritma kitar Pata Methenyja

(foto Waltritsch)

Melodični zvoki kitar Pata Methenyja (na sliki) so v sredo zvečer očarali preko 3.000 oseb, ki so se zbrale na koncertu v Vidmu. Odlični glasbeniki, ki sestavljajo Pat Metheny Group, so v dveurnem programu osrečili prisotne z odličnim izvajanjem jazza, južnoameriških ritmov in melodičnega elektronskega rocka, ki so sestavni del Methenyjevih melodij. Ameriški kitarist je z izvršno tehniko zaigral na več kot deset različnih kitar, tako električnih kot akustičnih, ki so mu jih tehniki skrbno uglašali za kulisami.

V Vidmu smo poslušali v glavnem skladbe iz zadnjih Methenyjevih albumov *Still life* (odlično so zaigrali skladbo *Last train Home*) in *Letter from Home*. Poleg Methenyja so vsi člani njegove skupine pokazali odlično uigranost in visoko tehnično sposobnost. Lyle Mays je na klaviaturah izvršno sledil glasbenim igram Methenyjevih kitar, omeniti pa velja tudi vse druge člane skupine - kontrabasista Stevea Rodbyja, bobnarja Paula Wertica, še posebej pa južnoameriška člana PMG - Brazilca Armanda Marcala pri tolkalih in Argentince Pedra Aznarja, ki se je pojavljal ob tolkalih, istočasno pa je tudi spremljal nekatere skladbe z zanimivimi glasovnimi efekti. (aw)

ženska in njena stvarnost

breda pahor

Madžarski ženski veter prenove

V politično vrenje, ki je v zadnjem času zajelo večji del vzhodnoevropskih držav, so se seveda vključile tudi ženske. Njihov pristop do prenovitvenih teženj je opazen tako na osebni ravni kot tudi v porajanju novih izključno ženskih formacij. S tem se praktično ponovno potrjuje že dokazana resnica, da so ženske iz objektivnih in subjektivnih razlogov, ki jih narekuje njihov položaj v družbi in družni, vselej zagovornice korenitih prenov.

Med posameznimi državami seveda obstajajo ogromne razlike, zato jih je treba obravnavati ločeno. Glede specifično ženskega vprašanja je mogoče dogajanje z vsebinskega vidika še najbolj razvejano na Madžarskem.

Kot v večini drugih vzhodnoevropskih držav so do začetka letošnjega leta delovale ženske organizacije v okviru vladajoče stranke in uradne sindikalne organizacije. Njihovo delovanje je bilo seveda strogo vezano na vladno politiko, kar se je odražalo s precej uradnim, papirnatim odnosom do položaja žensk.

Januarja letos pa je stopil v veljavo nov zakon o združenjih, ki daje veliko več možnosti organiziranja kot v preteklosti. To možnost snovanja novih formacij so v veliki meri izkoristile tudi ženske, ki so se organizirale na raznih ravneh.

Najprej so se pravno prijavile na sodišču intelektualke in podjetnice; sledile so jim zagovornice enakih možnosti med državljani obeh spolov. Nato so se povezale ženske, ki imajo zelo številne družine.

Posebne ženske skupine oziroma sekcije so nastale tudi v okviru novih političnih strank, ki so pravzaprav znanile velikih sprememb. Posebne ženske sekcije že obstajajo pri Socialdemokratski stranki, Stranki malih lastnikov, Ljudski stranki, Federaciji svobodnih demokratov, pri mladinski federaciji Fidesz in pri avtonomnih

sindikatih Delavske solidarnosti.

Med naštetimi so ženske še najbolj aktivne pri obeh federacijah. Mladinska federacija Fidesz je, recimo, pred kakšnim mesecem organizirala uspešno protestno manifestacijo proti gradnji elektrarne na Donavi pri kraju Nagymarcs. Članice Federacije svobodnih demokratov pa so konec septembra z uspešno akcijo opozorile na boleč

pojav uboštva in družbene emarginacije žensk. V nov tok dogajanja so se vključile tudi ženske, ki so prej delovale v okviru vladnih sindikatov in ljudske fronte. Junija je namreč nastalo Vsedržavno združenje žensk, v katerega se je vključilo kar 32 organizacij in nad 500 posameznic.

Na zgornji sliki: mladi pristašici Federacije svobodnih demokratov.

Vprašanje prostovoljne prekinitve nosečnosti je zadnje čase postalo nekakšno stalno jabolko spora, istočasno pa eno izmed meril o pristopu »oblasti« do položaja žensk. Na Madžarskem so pravico do zakonito in v javnih zdravstvenih strukturah opravljenih posegih uzakonili že leta 1956. Od takrat so zakon večkrat spremenili, zadnje zakonsko besedilo s tem v zvezi je začelo veljati prvega januarja letos.

V skladu z novimi zakonskimi predpisi smejo nosečnice prekiniti nosečnost v prvih 12 tednih, mladoletnice pa v prvih osmih. Splave lahko opravljajo izključno v bolnišnicah, v katerih pa zdravstveno in mogočno osebje nima možnosti, da bi se zatekalo k pravici do oporekanja iz moralnih razlogov. Vendar poseg ni brezplačen, saj morajo ženske plačati 2.000 forintov, kar je približno četrtnina povprečne plače. Zakon med sprejemljive razloge za prekinitev nosečnosti uvršča zdravstvene, evgenične, etične in družbene vzroke. Prošnjo mora podpisati ženska in pridati mnenje zdravnika. Prošnjo mladoletnic mora podpisati tudi vsaj eden od staršev.

Zadnje čase se na Madžarskem pojavljajo ponovne zahteve po spremembi zakona, češ da je preliberalen.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1
7.00 Aktualno: Uno mattina
9.40 Nan.: Santa Barbara
10.30 Jutranji dnevnik
10.40 Variete: Ci vediamo
11.55 Vreme in dnevnik
12.05 Nanizanki: Cuori senza età, 12.30 La signora in giallo
13.30 Dnevnik in tribuna
14.10 Rubrika: Fantastico Bis
14.20 Glasbeni variete: Tam Tam Village (vodi Carlo Massarini)
15.00 Tednik: L'Aquilone
16.00 Mladinska oddaja: Big!
17.55 Iz parlamenta in vesti
18.05 Nanizanki: Santa Barbara, 19.10 E' proibito ballare
19.40 Almanah in dnevnik
20.30 Film: Ami (dram., ZDA 1981, r. Vincent McEveety, i. Jenny Agutter, Barry Newman)
22.10 Nanizanka: Alfred Hitchcock presenta
22.40 Dnevnik, nato Nočni rock
23.20 Festival filmske glasbe
0.10 Nočni dnevnik - iz parlamenta
0.15 Rubrika: Mezzanotte e dintorni
0.45 Delo Torquata Tassa

CANALE 5
7.00 Nanizanki: Fantasilandia, 8.00 Hotel - Diritto di vivere
9.00 Aktualni oddaji: Agenzia matrimoniale, 9.30 Cerco e offro
10.00 Zdravniški pregled
10.30 Kvizi: Casa mia, 12.00 Bis, 12.40 Il pranzo è servito, 13.30 Cari genitori (vodi Enrica Bonaccorti), 14.15 Il gioco delle coppie (vodi Marco Predolin)
15.00 Aktualni oddaji: Agenzia matrimoniale (vodi Marta Flavi), 15.30 Cerco e offro (vodi Massimo Guarischi)
16.00 Zdravniški pregled
16.30 Canale 5 vam ponuja
17.00 Kvizi: Doppio slalom, 17.30 Babilonia, 18.00 O.K. il prezzo è giusto, 19.00 Il gioco dei 9, 19.45 Tra moglie e marito
20.30 Variete: Finalmente venerdì (vodita Johnny Dorelli in Heather Parisi)
23.00 Variete: Maurizio Costanzo Show
1.00 Nanizanki: Petrocelli, 2.00 Lou Grant

RAI 2
7.00 Otroški variete: Pata-trac, nato risanke
8.30 Nanizanka: Capitol
9.30 Tečaj angleščine in francoščine za otroke
10.00 Varieteja: Aspettando mezzogiorno, 12.00 Mezzogiorno è
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.15 Rubrika: Diogenes
14.00 Nan.: Quando si ama
14.45 TV igri: L'amore è una cosa meravigliosa, 15.50 (Non) Entrate in questa casa
16.25 Nanizanka: Simpatiche canaglie
17.00 Vesti - iz parlamenta
17.10 Videocomic in sport
18.35 Nanizanka: Miami Vice
19.30 Rubrika: Rosso di sera
19.45 Dnevnik, sport, vreme
20.30 TV film: Affari di famiglia (r. Marcello Fondato, zadnji del)
22.10 Dnevnik - nocoj
22.20 Oddaja o aktualnostih: Diogenes
23.30 Dnevnik, vreme in horoskop
23.50 Film: Beckett e il suo re (zgod., VB 1964, r. Peter Glenville, i. Richard Burton, Peter O'Toole)

RETE 4
8.30 Nanizanka: La grande vallata
9.30 Nadaljevanke: Una vita da vivere, 10.30 Aspettando domani, 11.20 Così gira il mondo
12.15 Nanizanka: Strega per amore
12.40 Otroška oddaja: Ciao ciao, vmes risanke
13.40 Nadaljevanke: Sentieri, 14.35 Topazio, 15.30 La valle dei pini, 16.00 L'eredità dei Guldenburg, 17.00 General Hospital, 18.00 Febbre d'amore
19.00 Nanizanka: C'eravamo tanto amanti
19.30 Nanizanka: Mai dire sì - Cuori d'acciaio
20.30 TV film: Il coro (dok., ZDA 1989, r. Rob Epstein in Jeffrey Friedman)
22.20 Rubrika o filmu: Ciak
23.10 Aktualno: Money
23.40 Film: El Cohecito (kom., Šp. 1960, r. Marco Ferreri, i. José Isbert, Pedro Porcel)
1.20 Film: Dieci piccoli indiani (krim., VB 1966, r. George Pollock, i. Leo Genn, Shirley Eaton)

RAI 3
12.00 Gledališka predstava: La governante (Vitalia-no Brancati, r.-i. Giorgio Albertazzi, i. Anna Proclemer, v. parterju s kritiki in protagonisti Laura Lattuada)
14.00 Deželne vesti
14.30 Dokumentarec: Aladinova svetilka
15.30 Film: La bionda e l'avventuriero (kom., ZDA 1931, r. Roy Del Ruth, i. James Cagney)
16.55 Odprti prostor
17.15 Nanizanki: I mostri - Un inquieto ingombrante, 17.45 Vita da strega - Il lavoro di Samanta
18.10 Dok. oddaja: Geo
18.45 Športna rubrika: Derby
19.00 Vreme in dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Rubrika: Chi l'ha visto?
20.00 Variete: Blob - Di tutto di più
20.25 Aktualno: Una cartolina spedita da A. Barbato
20.30 Aktualno: Telefono giallo, vmes dnevnik
23.00 Oddaja o Mihailu Gorbacovu
24.00 Dnevnik - v kiosku
0.10 Dok.: Pred 20 leti

ITALIA 1
7.00 Risanke
8.30 Nanizanke: Cannon, 9.30 Operazione ladro, 10.30 Agenzia Rockford, 11.30 Simon & Simon
12.30 Italijanske smešnice
12.35 Nanizanki: T.J. Hooker, 13.30 Magnum P.I.
14.30 Variete: Smile
14.35 DeeJay Television
15.20 Italijanske smešnice
15.30 Nanizanka: Batman
16.00 Otr.oddaja: Bim bum bam
18.00 Nanizanka: Arnold
18.30 Italijanske smešnice
18.35 Nanizanke: A-Team, 19.30 I Robinson, 20.00 Cristina - Guai d'amore, 20.30 Classe di ferro, 22.00 Valentina
22.30 Rubrika: Calciomania
23.40 Košarka NBA
1.10 Nanizanka: L'uomo da sei milioni di dollari
2.10 DeeJay Television
ODEON
12.30 Nanizanka: Quattro in amore
13.00 Variete: Sugar
15.00 Nadaljevanke: Anche i ricchi piangono, 16.00

RTV Ljubljana 1
10.10 Mozaik. Tednik, 11.00 izobraževalna oddaja Kakovost med zmožnostmi in hotenjem, 11.20 nadaljevanke Domovina (E. Reitz, 3. del)
12.30 Circummusica
14.00 Dnevnik
15.55 Žarišče
16.30 Dnevnik in poslovne informacije
16.50 Mozaik. Tednik (pon.)
18.15 Spored za otroke in mlade: Prigishe priljubljenih pravljic - Cesarjev slavček, 18.30 nanizanka Pika Nogavička (11. del)
19.05 Risanke in TV Okno
19.17 Naše akcije
19.30 Dnevnik in vreme
20.05 Žarišče
20.35 Dokumentarna oddaja: Po stopinjah (VB)
21.30 Nanizanka: Ulice San Francisca (ZDA, i. Michael Douglas, Karl Malden, 5. del)
22.20 Dnevnik in vreme
22.50 Pogledi
0.10 Film: Flashdance (glas., ZDA 1983, r. Adrian Lyne, i. Jennifer Beals, Michael Nouri)

Pasiones, 17.00 Cuore di pietra
18.00 Nanizanka: Biancaneve a Beverly Hills
18.30 Dok.: Človek in zemlja
19.30 Risanke
20.00 Variete: Sportacus
20.35 Film: A noi piace Flint (pust., ZDA 1967, r. Gordon Douglas, i. James Coburn, Lee Cobb)
22.30 Šport: Forza Italia
24.00 Variete: Sportacus
0.30 Nanizanka: I classici dell'eroticismo
TMC
8.30 Dok. o naravi
9.00 Nanizanka: Get Smart
9.30 Nadaljevanke: Adamo contro Eva
10.15 Nanizanka: Il giudice
10.45 Nad.: Terre sconfinite
11.30 Rubrika: Ženska TV
12.30 Film: Quincas berro d'agua (dram., Braz. 1984, r. Walter Avancini, i. Paulo Gracindo, Stenio Garcia)
13.30 Vesti in sport
14.30 Glasba: Clip clip
15.00 Risanke: Snack
15.30 Kviz: Girogiromondo
16.00 Film: Tre ragazze di Broadway (kom., ZDA 1953, r. Stanley Dohen, i. Debbie Reynolds, Bob Fosse)

TV Koper
13.30 TVD Novice
13.40 Tenis: Masters 1989 (pon.)
15.30 TVD Novice
15.45 Tenis: Masters 1989 (pon.)
17.15 Košarka - tekma prvenstva NBA
18.15 Wrestling Spotlight (vodi Dan Peterson)
18.50 TVD Novice
19.00 Odprta meja
19.30 TVD Stišiče
20.00 Športna oddaja: Juke Box - Zgodovina športa po želji
20.30 Tenis: Masters 1989 (posnetki)
22.00 TVD Novice
22.15 Rubrika: Sottocanestro
23.00 Tenis: Masters 1989 (prenos iz New Yorka)
RTV Ljubljana 2
17.00 Poskusni satelitski prenos
18.55 Videomeh (pon.)
19.30 Dnevnik
19.55 Premor
20.00 Iz koncertnih dvoran: Bartok kvartet
21.30 Skupščinska kronika
22.00 Greentown Jazz Band

18.00 Rubrika: Ženska TV
19.15 Ogledalo življenja
20.00 Vesti: TMC News
20.30 Nanizanka: Matlock
21.30 Rubrika o nogometu
22.50 Vesti in sport
24.00 Film: Salerno, ora X (vojni, ZDA 1946, r. Lewis Milestone, i. Dana Andrews)
TELEFRIULI
11.30 Nanizanka: Squadra Segreta
12.00 Rubrika: Il salotto di Franca
12.30 Rubrika o motorjih
13.00 Dnevnik
13.30 Nanizanka: Gente di Hollywood
15.30 Music box
17.15 Nadaljevanke: Quei 36 gradini, 18.00 Cristal
19.00 Dnevnik
19.30 Rubrika: Dan za dnem
20.00 Zelena dežela
20.30 Nad.: La piovra III
22.00 Tednik: Figi 7
23.00 Nanizanka: Il grande teatro del West
23.30 Dnevnik, nato dražba
0.15 Rubrika: Il salotto di Franca, nato (1.15) News
TELE 4
(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A

8.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 14.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Kolar in Pravljica; 8.10 Ekologija; 8.25 Orkestralna glasba; 9.00 Folklor jugoslovanskih narodov; 9.25 Beležka; 9.30 Revival; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Z opernega repertoarja; 11.30 Blues; 12.00 Iz filmskega sveta; 12.25 Priljubljene melodije; 12.40 Cecilijanka 89; MePZ Oton Župančič iz Štandreža (vodi Miran Rustja); 13.20 V žarišču; 13.30 Glasba po željah; 14.10 Otroški kotichek; 14.30 Od Milj do Devina; 15.00 Glasbena medigra; 15.10 Kulturni dogodki; 15.40 Jazovski utrip; 16.00 Mi in glasba: nagrajenci 7. tekmovalja mladih violinistov v Farri; 17.10 Roman: Pod svobodnim soncem; 17.25 Mladi val; 19.20 Zaključek.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Znanja široka cesta; 8.35 Pesmice; 9.05 Glasbena matineja; 11.05 Petkovo srečanje; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Glasba; 13.00 Danes; 13.30 Radio danes, radio jutri; 13.38 Do štirinajstih; 14.02 Gremo v kino; 14.40 Radijski Merkurček; 15.15 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 V studiu ob 17.00; 18.05 Vodomet melodij; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Z zabavnimi ansambli; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Slovencem po svetu; 22.00 Zrcalo dneva; 23.05 Literarni nočno nočno program.

RADIO KOPER (slovenski program)

13.30, 14.30, 16.30, 19.00 Poročila; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vremenska slika in prometni servis; 6.30 Jutranjik; 6.45 Čestne informacije; 7.00 Kronika; 7.30 Dnevni pregled tiska; 8.00 Prenos Radia Ljubljana; 13.00 Mladi val; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 O glasbi... ob glasbi; 18.30 Glasbene želje; 19.00 Prenos Radia Ljubljana.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.05 Jutranji almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 7.35 Vodeni govorno-glasbeni program; 8.35 Mi in vi - glasba in telefon v živo; 9.32 Revival parade; 10.00 Dnevni pregled tiska; 10.10 Superpass; 10.40 Družinsko vesolje; 11.00 Pogovori o italijanskem jeziku; 11.30 Italiana; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Čestitke v živo; 15.00 Ob treh popoldne; 16.05 Disco scoop; 16.45 Made in YU; 17.00 Govorni prispevek; 17.35 Puzzle; 18.35 Mi in vi; 19.00 Glasba; 20.00 Nočni program.

RADIO OPČINE

7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Dobro jutro; 19.00 Otroška oddaja: V svetu fantazije; 20.00 Glasbena oddaja: Mix Time; 21.00 Nočni val, nato Nočna glasba.

Upravo konzorcija za Prevalo prepustiti Gorski skupnosti

Že dalj časa je v teku razprava o načrtu dežele, da združi v eno samo upravno enoto konzorcije, ki delujejo v pokrajini. Predlog je naletel na odločno nasprotovanje številnih krajevnih ustanov in strokovnih združenj. Proti takemu načrtu se je izrekla celo Pokrajina.

O vprašanju je bil govor na ponedeljkovi seji občinskega sveta v Števerjanu, kjer so nato izglasovali (soglasno) resolucijo, ki pojasnjuje stališče občine in razloge, ki govorijo za to, da se uprava konzorcija za melioracije območja Prevale poveri Briški gorski skupnosti.

Briška gorska skupnost se je že pred leti izrekla proti nameravani združitvi, oziroma poenotenju konzorcijev. Predlagala pa je tudi, da bi ji poverili upravljanje konzorcija za Prevalo.

Za tako rešitev govorijo številni razlogi: Konzorcij za melioracije Prevale je primer zase. V njem so vključeni lastniki zemljišč, ki so tuji državljanji. Teritorij, ki ga zadevajo melioracije se razprostira ob in na meji, nahaja pa se v celoti na območju Briške gorske skupnosti.

Eden od pomislekov, ki so podlaga za nasprotovanje rešitvi, za katero se zavzema Dežela, je v naravi konzorcija samega. Na Prevali gre za primer odvodnjavanja, oziroma izsuševanja, medtem ko so ostali konzorciji bili ustanovljeni za namakanje.

Tudi prispevki, ki jih lastniki ze-

mljišč plačujejo so različni. Nižji so za območje Prevale. Bi ob združitvi, oziroma poenotenju poenotili tudi višino prispevkov?

In še vprašanje večje ali manjše oddaljenosti uprave konzorcija, to je uradov. Krmin je prebivalec jugoslo-

vanskega območja Brd veliko bližji od Gorice ali drugega kraja.

Podobno resolucijo kakor v Števerjanu so pred kratkim odobrili tudi v občinskih svetih nekaterih drugih občin, ki sodijo v območje Briške gorske skupnosti.

Odobrili obračun Občine

Stranke opozicije obtožujejo večino nesposobnosti

Včeraj se je na izredni seji sestal goriški občinski svet, da bi v predvidenem roku (do 30. novembra) odobril občinski proračun za leto 1988. Točka je bila že na dnevnem redu torkove seje, ki pa se je tako zavlekla, da niso mogli odobriti obračuna in nekaterih drugih nujnih točk in je bila včeraj potrebna dodatna seja. Občinski svet je odobril proračun, s tem v zvezi pa so stranke opozicije objavile skupno sporočilo, s katerim kritizirajo večino. Načelniki KPI, PSDI, Zelene liste, PLI in MSI ugotavljajo, da je odobritev obračuna v zadnjem trenutku znak nesposobnosti uprave in večine, ki jo podpira. Pri tem poudarjajo, da sta včeraj edino prisotnost in čut odgovornosti svetovalcev opozicije omogočili odobritev obračuna. Svetovalcev večine je namreč bilo premalo za sklepčnost občinskega sveta. Ko ne bi opozicija zagotovila sklepčnosti - kar pa je po mnenju podpisnikov skupne izjave naloga politične večine -, bi ne bili mogli odobriti obračuna in bi to pomenilo neizbežno krizo s komisarsko upravo na Občini.

Občinski svet je tudi odobril sporno obnovo pogodb z uršulinkami in zavodom Nostra Signora. Proti sklepoma, s katerima Občina dodeljuje javna sredstva za delovanje dveh zasebnih konfesionalnih šol, je bilo kot vsako leto precej pomislekov iz vrst laičnih sil in leve.

Svetovalca KPI Marzio Lamberti in Liliana Ardit sta te dni s pismom županu odstopila iz občinske svetovalske komisije za gospodarska vprašanja (Lamberti) in komisije za socialno oskrbo (Arditova). Oba se pritožujeta zaradi nedelevanja komisij: prva je že eno leto brez koordinatorja, druga, ki je prav tako brez koordinatorja, pa se ni več sestala že celi dve leti.

Samo še danes in jutri razstava del F. Monaia

Obsega slike, ki so nastale v zadnjih dvajsetih letih

Zanimanje za razstavo slik znanega goriškega umetnika Fulvia Monaia, ki je samo še danes in jutri odprta v Kulturnem domu, je preseglo krajevni, goriški okvir. Te dni, zlasti pa ob koncu prejšnjega tedna, so v Kulturnem domu sprejeli kar nekaj skupin obiskovalcev iz Vidma in drugih krajev. Prišli so izrecno na ogled razstave, mimogrede pa so lahko spoznali še dragoceno vlogo na področju kultur-

nih izmenjav, ki jo opravlja naš Kulturni dom. Kulturnega doma. Živahen obisk pričakujejo tudi danes in jutri.

Kakor smo že ob odprtju razstave poročali, so na razstavi predstavljena dela, ki so nastala v zadnjih dvajsetih letih.

Razstavo so kritiki dobro sprejeli. Profesor Joško Vetrli pa je o razstavljenih delih napisal, da so to pejzaži, ki so nastali na podlagi spominov in vtisov iz otroštva. Vtisov na istrsko krajino. "Ker se Monai predaja tem meglenim, vendar svežim impresijam spomina in jih prenaša v mehke in nežne podobe, ki na platnu odražajo njegovo notranje vzdušje, njegov pristop do krajine ni nikoli rezek in to tudi v tistih trenutkih, ko bi mu lahko notranje napetosti narave otrdile čopič. Na ta način oblike in barve, ki jih Monai nosi v sebi in ki so sestavni del njegovega notranjega originalnega pogleda na svet, se v njegovih slikah spajajo v sugestivne in harmonične kompozicije, očistene že vsake povezave z neposredno realnostjo."

Ogled razstave je mogoče še danes in jutri od 10. do 12. ure in od 17. do 19. ure.

Na sliki: eno od razstavljenih del.

kino

Gorica

CORSO 18.00-22.00 »Indio«.

VERDI 17.15-22.00 »L'attimo fuggente«.

VITTORIA 17.30-22.00 »La signora e la bestia«. Prep. ml. pod 18. letom.

Tržič

TEATRO COMUNALE - OBČINSKO GLEDALIŠČE 17.30-22.00 »Le avventure del Barone di Münchhausen«.

EXCELSIOR Danes zaprto. Jutri: 18.00-22.00 »Arma letale II.«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Pontoni & Bassi - Raštel 52 - tel. 533349.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
San Nicolò - Ul. Prvega maja 94 - tel. 790338.

pogrebi

Danes ob 12.45 (zaprtje krste) Stanislav Sirca iz bolnišnice Janeza od Boga v Devin, ob 13.15 Aladina Furioso por. Boccalon iz splošne bolnišnice v Gradišče.

PRIZNANO POGREBNO PODJETJE

F. Preschern

Sedež: GRADIŠČE OB SOČI - Ul. Aquileia 13 - tel. 99155
AGENCIJE
GORICA - Ul. Vittorio Veneto 137 - tel. 532424
KRMIN - Drev. Venezia Giulia 57 - tel. 60303
RONKE - Ul. San Lorenzo 15 - tel. 778380
DEŽURNA SLUŽBA (24 ur na 24) - tel. 93515

Invalid iz Števerjana protestiral na Deželi

Za neobičajno obliko protesta se je včeraj dopoldne odločil 62-letni civilni invalid Eugenio Marega iz Števerjana. Na sedežu deželne odbora v Trstu se je usedel sredi vhoda v notranje dvorišče in je nameraval v takem položaju vztrajati dokler ga ne bi sprejel predsednik Biasutti. Marega je častnikarjem izročil list, kjer je v skopih obrisih obrazložil razloge protesta. Je namreč civilni (delovni) invalid z nizko pokojnino. Leta 1961 je v prometni nesreči izgubil nogo. Pokojnina je nizka, po njegovem neustrezna stopnji invalidnosti. To je eden od razlogov, ki so ga napotili v Trst, potem ko je svoj problem skušal obrazložiti in rešiti na raznih uradih, vendar brez uspeha. Marega trdi tudi, da je država posredno odgovorna za njegovo stanje invalidnosti. Odtod zahtevke, da se mu prizna višja pokojnina.

Včerajšnji protest je trajal kakih dvajset minut, nakar je Marego sprejela deželna odbornica Mattiolijeva, ki

je obljubila, da se bo pozanimala za zadevo. Marega pa je napovedal, da bo spet protestiral, če pozitivnega odgovora ne bo.

Na sliki (foto Križmančič): Marega med včerajšnjim protestom.

Od danes v Ul. della Barca tradicionalni sejem Agricola

Na razstavišču v Ulici della Barca bodo danes dopoldne odprli tradicionalni sejem kmetijskih strojev in opreme Agricola 89. Slovesnosti, ki bo ob 11. uri, se bo predvidoma udeležil deželni odbornik za kmetijstvo, Ivano Benvenuti.

Razstavljalci, v glavnem gre za operaterje iz goriške pokrajine in Furlanije Julijske krajine, so zasedli dva razstavna paviljona. Predstavljajo v glavnem kmetijske stroje, opremo za vinogradništvo in kletarstvo, za čebelarjenje, vrtnarstvo in vrtičkarstvo. Poleg proizvajalcev in trgovcev velja opozoriti na prisotnost raznih deželnih in drugih institucij, tako ustanov ESA in ERSa, deželne centra za vinogradništvo, pokrajinskega konzorcija čebelarjev itd.

Jutri in v nedeljo bosta v konferenčni dvorani dva strokovna posveta.

Konzorcij CAFO prvič posloval brez deficita

Glavna skupščina vodovodnega konzorcija CAFO je na zadnji seji odobrila obračun poslovanja v lanskem letu, ki se je prvič zaključilo brez primanjkljaja. Finančni račun izkazuje namreč pribitek v znesku 10,2 milijona lir.

Takšen rezultat poslovanja je posledica skrbnejšega upravljanja, točnejše poravnave računov in predvsem dobička, ki ga je ustanova imela od prodaje plina. Konzorcij skrbi namreč za oskrbo s pitno vodo na območju petnajstih občin na Goriškem ter za oskrbo z zemeljskim plinom na območju šestih občin. Medtem ko stroški za dobavo vode še zmeraj presegajo izkupiček prodaje, je poslovni učinek glede oskrbe s plinom ravno obraten. Dohodek od prodaje plina je presegel pričakovanja in tako je bilo mogoče poslovanje ustanove zaključiti z manjšim pribitkom.

Prva ugodna posledica takega stanja zadeva predvsem občine, članice konzorcija, ki so doslej že vrsto let skrbele za pokrivanje precej visokega primanjkljaja. Lani je namreč predvideni primanjkljaj znašal sto milijonov lir. Za prihodnje leto, to je za poslova-

nje v letu 1990 pa občinam ne bo treba več kriti tega bremena. Če se bo tak ugoden potek obratovanja - pogoj menda so - nadaljeval tudi v bodoče, bo ustanova lahko tudi bolj smelo zastavila razvojni načrt, tako za razširitev plinskega omrežja, kakor tudi za rekonstrukcijo vodovodnega omrežja, ki je sicer že v teku.

Višji dohodek pričakujejo predvsem od prodaje zemeljskega plina, saj v zadnjem času urejajo številne nove priključke na omrežje v raznih krajih. Dobava vode bo, kot se zdi, še lep čas deficitarna predvsem zaradi velikih stroškov za električno energijo, zaradi blokiranih cen vode in zaradi precejšnjih izgub na omrežju. Zaradi dotrajanosti namreč prihaja do pogostih okvar na ceveh. Položaj naj bi se izboljšal v naslednji fazi rekonstrukcije, ko bo celotno omrežje nadzoroval elektronski sistem in bo na ta način mogoče v zelo kratkem času evidentirati okvare in seveda hitro ukrepati za njih odpravljanje.

Glavna skupščina je odobrila tudi popravke k finančnemu načrtu za tekoče leto.

razna obvestila

Družba se dobi danes, 1. decembra, ob 19.30 na Placuti.

Miklavževanje bo v ponedeljek, 4. decembra, ob 18. uri v občinski dvorani v Selcah. Prireja ga društvo Jadro.

SMReKK vabi v torek, 5. decembra, ob 20.30 na okroglo mizo na temo Zunanja podoba dvojezičnega mesta. Večer bo v mali dvorani Kulturnega doma v Gorici.

Ekologija človeškega telesa

Krožek Natura nadaljuje s ciklusom zanimivih in poučnih predavanj o okolju, zdravi prehrani in nasploh o skrbi za zdravo in udobno počutje.

Danes, 1. decembra, ob 20.30 bo v javnem večnamenskem socialnem centru v Ulici Baiamonti predavala Mercedes Deotto Salimei in sicer o ekologiji človeškega telesa.

Celoletna 192.000 lir
Mesečna 20.000 lir

□ Celoletna prednaročnina za Primorski dnevnik 192.000 + 500 lir kolka velja za tiste, ki jo poravnajo do 31. januarja 1990. Po tem datumu bo celoletna naročnina znašala 240.000 + 500 lir kolka.

□ Naročnikom bomo še naprej nudili **brezplačno male oglase** in **čestitke**.

□ Naročnino lahko poravnate:
— na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici
— pri raznašalcih časopisa
— preko pošte na t/rn ZIT št. 13512348
— in pri vseh slovenskih denarnih zavodih.

Vse tiste, ki poravnajo naročnino preko pošte ali denarnih zavodov prosimo, da ob plačilu navedejo točen priimek in ime ter naslov naročnika.

primorski
dnevnik

PREDNAROČNINA

ZA
LETO

1990

Vsi prednaročniki prejmejo v dar knjigo
IZ MORJA V PONEV Marjuče Offizie

ČASOPIS DECEMBRA BREZPLAČNO NA DOM
VSEM TISTIM, KI SE PRVIČ NAROČIJO NA

primorski
dnevnik

ZA
LETO

1990

Izkoristite ugodno priložnost in zavrite telefonsko številko 7796610 v Trstu in 535723 v Gorici med 8. in 12. uro, naslednji dan boste že prejeli **PRIMORSKI DNEVNIK**

Predstavitve zbornika in zbirke Založništva tržaškega tiska

Letošnji Jadranski koledar je resnično »jadranski«

Stari gringo Carlosa Fuenteja in namizni koledar.

Predstavitve na sedežu ZTT so se poleg vodje Knjižnih izdaj Marka Kravosa udeležili urednik Miran Košuta, ki je tudi uredil zbornik, Ivan Sedej, Aldo Rupel in predstavnik ljubljanskega podjetja ADIT Bogdan Petric. Košuta je naglasil, da je letošnja izdaja Jadranskega koledarja, pa čeprav nosi letnico 1990, tako rekoč jubilejna, saj je prvi tovrstni zbornik-koledar izšel leta 1945 pri takratni Gregorčičevi založbi, predhodnici Založbe tržaškega tiska. Jadranski koledar daje s svojimi članki in drugimi prispevki tudi letos vpogled v politično, socialno, gospodarsko, kulturno in sploh vsakršno ustvarjalno stvarnost Slovencev v Italiji, v primerjavi s prejšnjimi leti pa prinaša vsaj dve novosti. Prva je formalna: koledarski del je tokrat oddeljen od običajnega zbornika in vključen v koledar v namiznem formatu, za katerega je dal zamisel Lojze Abram. Druga novost je vsebinska. Jadranski koledar se skuša tako rekoč približati »jadranskosti«, skuša pritegniti pozornost na širše jadransko zaledje, in to predvsem s članki o življenju v Istri in s cvetnikom sodobnega leposlovnega ustvarjanja v Istri. Z vključitvijo tega leposlovnega dela Jadranski koledar nadaljuje s svojo bogato literarno tradicijo, kar je v prostoru, v katerem imajo književniki še vedno premalo možnosti za objavljanje svojih besedil, še kako pomembno.

Uvodniku Klavdija Palčiča sledi že utečena rubrika Pregledi in mnenja, v kateri so zapisi o zamejskem gospodarstvu, glasbi, gledališču in tisku. Med drugimi prispevki je treba posebej omeniti intervju predsednika CK

ZKS Milana Kučana, s katerim se je pogovarjal Vojmir Tavčar. Ob statističnem pregledu slovenskega šolstva v Italiji je tudi članek Janka Malleja o šolskih razmerah na Koroškem. Jadranski koledar 1990 se je spomnil na tri pomembne obletnice: prihodnje leto bo minilo 60 let od ustrelitve bazoških junakov, zadnje dni oktobra bomo proslavili 100-letnico rojstva pisatelja Franceta Bevka (o njem piše Ciril Zlobec), prihodnje leto pa bo svetoivanski slikar Milko Bambič praznoval svojo 85-letnico. Prav Bambič je prispeval sliko za naslovno stran: akvarel Broadcasting iz leta 1926.

Hudomušno novost (tako jo je ocenil urednik Košuta) predstavljajo v letošnjem koledarju vinjete Borisa Ko-

bala in Diega Kolariča, katerih protagoniste je »vsesplošni zamejec« Jadransko.

Miran Košuta je omenil tudi »hibo« letošnjega Jadranskega koledarja. »Morali bi bolje pokriti goriško in beneško področje, kar pa nam kljub naporom letos ni uspelo,« je dejal.

Za njim sta imela besedo avtorja dveh knjig, ki sta vključeni v zbirko Jadranskega koledarja. Ivan Sedej, pisec knjige Sto najlepših kmečkih hiš na Slovenskem, je omenil, da je ZTT izdalo knjigo skupno s Prešernovo družbo, ki je že pred leti z zanimivo domoznansko serijo, v kateri so izšla že dela Sto najlepših umetniških slik, Sto travniških rastlin in druge, začela predstavljati slovenske zaklade. Dejal

je, da je sam posegel na področje slovenskega kmečkega stavbarstva in izbral sto hiš, ki morda niso najlepše, a so gotovo najbolj značilne. Knjiga želi predstaviti bralcu to svojevrstno bogastvo, ki pa ga je vedno manj, in to predvsem v Prekmurju, kjer zob časa hitreje spodjeda tako imenovano panonsko arhitekturo lesenih slamatno kritih hiš, medtem ko kraški kamen uporneje kljubuje vsem vremenskim in drugim neprilikam.

Knjiga Pogledi Alda Rupla je izšla v sklopi zbirke Črno na belem. Avtor je povedal, da se v njej »prvič daje v pretres« bralcem, pa čeprav je doslej že izdal nekaj knjig, ki pa so bile strokovno usmerjene na področje telesne kulture. Knjiga je razdeljena v tri sklope (Pogledi z vrhov, Pogledi na stroko, Pogledi s križiščem), skozi katere se prepletajo avtorjeve misli in pogledi na naravo telo in politiko.

Predstavniki podjetja ADIT Bogdan Petric je spregovoril o romanu Stari gringo Carlosa Fuenteja. To je eno najboljših del tega latinoameriškega špansko pišočega avtorja, ki je pri nas še razmeroma neznan. Roman označuje nenavaden stil pisanja, prav tako nenavadna pa je tudi zgodba o Mehikancu, ki je bil dvakrat ustreljen. V Sloveniji bo v zbirko Jadranskega koledarja namesto Sedejeve knjige, ki je v matici že poznana, vključen priročnik Iz morja v ponev Marjuče Offizie.

V kompletu bodo knjige Jadranskega koledarja z zbornikom stale vsega le 38.000 lir, kar je za 750 strani zanimivega in pestrega branja resnično malo. Tudi z ekonomskega vidika je skratka Jadranski koledar kar se da vabljev.

M. K.

Košuta, Rupel, Kravos in Sedej (z leve) na predstavitvi knjig JK

Na srečanju Alpe Jadran Kinema filmi Brandauerja, Enyedijeve in Grliča

Trst prepojen s srednjeevropsko filmsko kulturo

Prva uradna izdaja filmskih srečanj Alpe Jadran Kinema je že povsem zažela. Projekcije raznih sekcij in sporedov te mednarodne in večjezične manifestacije »o ostrcu Evrope« in s sedežem v Trstu se vrstijo s polno paro v več filmskih prostorih: v obeh dvoranah kina Excelsior predvajajo od jutra do poznega vse glavne predstave, od filmov retrospektive hrvaškega filma do novitet iz vseh dežel AJ; v Goethe Institutu so na voljo za bolj izbirne ali dovezne gledalce posebni pregledi filmskih sol, video in splošno eksperimentalnih proizvodov; v obnovljeni kavarni S. Marco pa potekajo v pritaženo mondenem vzdušju srečanja z avtorji in protagonisti filmskega prizorišča AA.

Mimo teh topografskih oznak pa lahko ugotovimo, že v tej začetni fazi, nekaj osnovnih značilnosti in prvin, ki svojsko določajo posebni šarm te edinstvene prireditve. Tu bi poudarili predvsem večjezičnost prisotnih del in avtorjev v Trstu, še prej kot vizualno specifično in bogato različnih kinematografij in filmskih sol, ki so izraz srednjeevropskega prostora. Ta skupni imenovalec smo še posebej občutili ob gledanju prvih del iz glavnega večernega sporeda v kinodvorani Excelsior.

Takoj so namreč zadonele različne melodije in duše, ki polnijo s svojo barvitostjo naš mali evropski »skupni dom«: germanski tonus otvoritvenega filma igralca in režiserja Karla Marie Brandauerja, Georg Elser, Nemec; madžarsko mehko

prigovarjanje črno-belega Moje 20. stoletje rež. Ildiko Enyedi; južnoslovanska muzikalčnost hrvaških del iz retrospektive in tudi novosti, npr. Grličev Džavolji raj. Čeprav se omenjeni filmi močno razlikujejo po proizvodni namembnosti in vizualni govorici, ti elementi niso dovolj diskriminantni, da nam ne bi dopuščali njih vzporednega gledanja in izpostavljanja pod skupni okvir.

Klaus Maria Brandauer v filmu Georg Elser, Nemec

Režijski debut kozmopolitskega zvezdnika Brandauerja (ki nastopa enako profesionalno tako v evropskih avtorskih produkcijah kot v hollywoodskih kolosalih) je sicer lociran v bavarski prestolnici in povzema eno od najbolj značilnih občil mest lokalne kulture in nemške zgodovine nasploh - münchenško pivnico, kjer sta se uveljavila nacistični mit in aparat; zato zavzame njegov film samo-

dejno širše razsežnosti. Brandauer je sestavil značilno zgodbo o neznatnem Nemcu, v kateri predstavlja z nemalo narciznosti, a obenem z dokajšnjo psihološko ostrino predvidljivo thriller-kroniko o neuspelem atentatu na Hitlerja, ki ga izvede med vsesplošno vojno pronacistično evforijo atipični Nemec Georg Elser.

Tudi prvenec 34-letne Ildiko Enyedi, dobitnik canneške nagrade za debitante Camera d'Or, je kljub očitnim madžarskim koreninam povsem kozmopolitsko ubran in ambiciozno skuša povzeti dogajanje, podobe in mode enega celega stoletja. Rahlo surrealistična pravljica o dveh sestrah-dvojkah (šapmantna goljufinja Dora in naivna anarhistka Lili) obide s časovno in prostorsko prožnostjo Edisonove elektrike vse prestolnice 20. stoletja in preko Dorinih in Liliinih neštetih razmerij skuša prikazati, kakšen bi lahko bil novi vek.

Končno: Džavolji raj hrvaškega veterana Rajka Grliča (v Trstu so na ogled tudi njegove uspešnice Bravo maestro, Samo jednom se ljubi, V raljama života in Za srečo je potrebno troje), ki je prejel prvo nagrado na letošnjem Tokijskem festivalu, je ravno tako močno stilizirana zgodba. Grlič je pričujoči idilično-realistični izrez iz zadnjega leta 2. svet. vojne realiziral v mešani jugo-angleški koprodukciji, z mednarodnimi zvezdniki (Tom Conti, Rod Steiger, idr.) in z angleško sinhronizacijo. Kljub mednarodnemu

»liftingu« in imidžu pa ohranja njegov film prabitno izvirno vzdušje slovanskega bajeslovja in pokrajine, zahvaljujoč prosojni fotografiji mojstra Tomislava Pinterja in antropološki avri literarne predloge in scenarija Borislava Pekića.

V vseh treh delih Brandauerja, Enyedijeve in Grliča so gotovo dejavne izrazite avtorske instance ter so sosedno prisotni zelo različni izrazno-jezikovni kodi, a ob tej heterogenosti lahko zapažamo tudi nekakšno implicitno homogeno podstat, ki jo dajejo in soustvarjajo prostorsko sorodne in sozvočne izkušnje ne zgolj abstraktno geografsko opredeljenega območja Alpe Jadran.

DAVORIN DEVETAK

kulturno obvestilo

Nevarno pisanje

Iz dobro obveščenih krogov sem zvedel, da namerava Slovensko stalno gledališče v Trstu uprizoriti v četrtek, 7. decembra, ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu igro Marija Čuka Lepo je v naši domovini biti...

Po namigih zaupnika, naj bi to delo, ki nosi sumljiv podnaslov »satirična nadrealistična farsa o simbolih« naperjeno proti lažni morali predstavnikov UŠI in KRSTE. Veliko pa je tudi bodic na račun ene in druge organizacije. Zabavno, a tudi nevarno je tako pisanje. Občinstvu bo res nudilo dvournjo zabavo, ampak, bo res le zabava?

Urednik Vandič

Ta nezaupljivi in agresivni Klaus Maria Brandauer...

Torkovo otvoritev filmskega srečanja dežel Alpe Jadran je s svojo prisotnostjo počastil tudi znani avstrijski igralec Klaus Maria Brandauer, ki je pred nedavnim postal tudi filmski režiser. Prav njegov režijski prvenec Georg Elser, einer aus Deutschland, ki so ga prvič predvajali v Italiji, je uradno uvedel v šestdnevno izložbo filmske ustvarjalnosti dežel Alpe-Jadran. Njegov prihod je v terek spravil na noge številne časnikarje, tudi take, ki se ne ukvarjajo s kinematografijo in ki so ob otvoritvenem sprejemu napolnili palačo Pokrajine Trst.

Takoj po sprejemu mi je po zaslugi Eve Fornazarić uspelo postaviti Brandauerja, ki je znan po svoji muhavosti in po tem, da maltretira časnikarje in svoje filmske kolege, nekaj vprašanj. Organizatorji so sicer načrtovali za naslednji dan tiskovno konferenco. Ker pa je že v terek težil s tem, da ne mara uradnih govorov in se je le s težavo dal prepričati, da je pozdravil občinstvo v dvorani Excelsior, je bilo treba takoj izkoristiti njegovo dobro razpoloženje (tiskovne konference se je naslednjega dne vsekakor udeležil).

Ta uvod se bo marsikomu zdel odveč, vseeno pa osvetljuje značaj tega velikega filmskega in gledališkega igralca, ki je do neznancev (zlasti pa - si predstavljam - do časnikarjev) nezaupljiv in agresiven. Tudi na tiskovni konferenci je na vsaj pet vprašanj odvrnil z besedami: »To je neumno (blödsinn) vprašanje. Odgovorite si sami.«

Tudi na moje vprašanje, kako doživlja drugačnost dveh različnih izraznih medijev, kot sta gledališče in film, je Brandauer odgovoril na podoben način. Zato pa je »dobrohotneje« in izčrpnje odgovoril na druga vprašanja.

»Letos ste prvič sedli za filmsko kamero. Kako ste doživeli ta prehod zlasti pri filmu, v katerem igrate glavno vlogo?«

»Nisem občutil nobene velike razlike. Res je, da sem doslej »samo« igral, to pa ni pomenilo, da nisem sodeloval pri oblikovanju filma, čisto nasprotno. Vselej sem se čutil odgovornega za film, čutil sem se odgovornega za vsako izbiro režiserja ali scenarista. Vsakič sem se skušal pogovarjati in dogovarjati s svojimi kolegi. Ker sem dejansko sooblikoval tudi filme, v katerih sem »samo« nastopal, je bil prehod za filmsko kamero čisto naraven.«

»Številni filmi, v katerih ste nastopali v glavni vlogi, so tako ali drugače pripovedovali o nacistični Nemčiji. Ali je to naključje?«

»Ko se človek ukvarja s preteklostjo, se dejansko ukvarja z bodočnostjo. S preteklostjo nikoli ne obračunamo dovolj, vendar samo na ta način je mogoče preprečiti, da bi v bodočnosti ljudje storili iste napake.«

»V starejših filmih ste vsekakor poosebljali junake kot sta Mephisto in Oberst Redl, ki so tako ali drugače sodelovali z nacizmom, si z

njim pridobivali oblast itd. Junak vašega zadnjega filma, Georg Elser, pa se skuša zoperstaviti nacizmu in načrtuje atentat na Führerja.«

»Res je, da so bili Hanussen, Mephisto in Oberst Redl - sicer vsak po svoje - blizu nacizmu. Bili so izobraženi ljudje, ki so veliko znali in ki so torej pripadali višjim družbenim slojem. Georg Elser pa ne. To je preprost človek, ki pa ne potrebuje višje izobrazbe, da se zoperstavi nacizmu. Da spoznaš, da je v svetu nekaj narobe, ti ni treba biti univerzitetni profesor. Georg Elser, ki ni izmišljen lik, je po mojem imel to »inteligenco srca.«

»Kaj pa menite o filmskem srečanju dežel Alpe-Jadran in o oživljanju skupnih kulturnih korenin in o spletnosti novih vezi?«

»O tem srečanju sem zvedel preko Elfi Reiter (to je članica Cappelle Underground, op. ur.), ki je asistiralna moja žena pri režiji njenega zadnjega filma. Bil sem takoj navdušen in sem vprašal, kako naj pomagam. »Tako da se udeležiš srečanja,« je bil njen odgovor. In zdaj sem tu. Kar pa se tiče Srednje Evrope, bi dejal, da ne smemo deliti sveta na ožja območja. Svet moramo dojemati kot celoto, zanima pa me spoznavati različne kulture, kot so avstrijska, slovenska, hrvaška. To srečanje pa to omogoča. Film lahko pomaga premoščati meje, pregrade, zidove in ideologije. Zato se pravzaprav ukvarjam s filmom.«

Zapisala BARBARA GRUDEN

Na včerajšnjem veleslalomu za svetovni pokal v kraju Waterville Walley v ZDA

Zmaga Švicarja Kälina

WATERVILLE VALLEY (ZDA) — 23-letni Švicar Urs Kälin je presenetljivo zmagal na včerajšnjem veleslalomu, drugi je bil Šved Lars Borje Eriksson, tretji pa Avstrijec Gutnher Mader.

Po odličnem nastopu in zanesljivem prvem mestu na predvčerajšnjem slalomu je bil Alberto Tomba diskvalificiran, ker je na zgornjem delu proge napravil napako. Najboljši Italijan je bil tako spet Ivano Camozzi z 12. mestom, točko za svetovno pokal pa je osvojil tudi Luca Pesando s 15. mestom.

V jugoslovanskem taboru je bilo tudi včeraj razočaranje dokajšnje. Čizman in Grilc sta namreč odstopila. Tudi vodilni na skupni lestvici za SP Furuseth je včeraj smučal slabo. Po prvi vožnji je bil le 33.

Sicer pa je zancilnost včerajšnje tekme velik preobrat v drugi vožnji. Eriksson, ki je bil po prvi vožnji šele 15., je osvojil drugo mesto. Odlična sta bila tudi Marc Girardelli (šele 17. po prvem spustu, peti pa na končni razvr-

stitvi) in Pirmin Zurbriggen (16. po prvem spustu, sedmi na končni lestvici).

Sedaj se je beli cirkus (moški) preselil v sosednjo Kanado, kjer bo jutri na sporedu slalom, v nedeljo pa veleslalom.

VRSTNI RED VELESALOMA: 1. Kälin (Švi.) 2'38"49; 2. Eriksson (Šve.) 2'38"75; 3. Mader (Av.) 2'39"13; 4. Hangl (Švi.) 2'39"29; 5. Girardelli (Luks.) 2'39"53; 6. Pieren (Švi.) 2'39"61; 7. Zurbriggen (Švi.) 2'39"84; 8. Berthold (Av.) 2'40"06; 9. Salzgeber (Av.) 2'40"37; 10. Walk (Av.) 2'40"52; 11. Roth (ZRN) 2'40"53; 12. Camozzi (It.) 2'40"69; 13. Aamodt (Nor.) 2'40"70; 14. Stangassinger (Av.) 2'41"06; 15. Pesando (It.) 2'41"07.

LESTVICA ZA SP: 1. Furuseth (Nor.) 77; 2. Zurbriggen (Švi.) 68; 3. Bittner (ZRN) 55; 4. Girardelli (Luks.) 49; 5. Eriksson (Šve.) 45; 6. Mader (Av.) 38; 7. Tomba (It.) 36; 8. Gstrein (Av.) in Kälin (Švi.) 25; 10. Camozzi (It.) 19.

Švicar Urs Kälin, dobitnik včerajšnjega veleslaloma

(Foto AP)

Svetovni pokal v gimnastiki Romunije ne bo v Stuttgartu

STUTTGART — Od danes do nedelje bo v Stuttgartu druga etapa za svetovni pokal v gimnastiki, ki je v bistvu zadnja letošnja velika manifestacija v tej disciplini.

Na tej prireditvi pa ne bo romunskih predstavnikov. Romunska vlada je očitno po begu Comanecijeve na Madžarsko zaprla meje svojim telovadcem in telovadkinjam. V moški konkurenci se bo poznala odsotnost odličnega gimnastičarja, kot je German. V ženski konkurenci pa se bo še kako občutila odsotnost odličnih predstavnic, kot sta Daniela Silivas in Cristina Bontas.

Med protagonisti v Stuttgartu bosta nedvomno tudi dva italijanska gimnastičarja. Možnosti za višje uvrstitve ima predvsem Juri Chechi (na konju), medtem ko se bo Paolo Bucci skušal preriniti v skupino takoj za najboljšimi.

V ženski konkurenci je favoritinja Sovjetinja Lašenova, svetovna podprvakinja. Brez možnosti niso niti Kalinina (SZ), Madžarka Onodijeva in Kitajka Li Yan.

Za Italijo bo nastopila Serene Celotto.

kratke vesti - kratke vesti

Azzurri in plavi brez poraza

Po treh kvalifikacijskih kolih košarkarskega evropskega prvenstva sta samo Italija in Jugoslavija brez poraza. Medtem ko so plavi na vseh treh srečanjih zanesljivo igrali, so se azzurri morali predvsem na zadnji tekmi proti Nizozemski močno potruditi, da so iztržili tesno zmago.

V 3. kolu so dosegli naslednje izide. SKUPINA A: Švedska - Romunija 85:81; Bolgarija - Grčija 84:78. LESTVICA: Grčija, Švedska in Bolgarija 4; Romunija 0.

SKUPINA B: Belgija - Poljska 96:80; Nizozemska - Italija 83:84. LESTVICA: Italija 6; Nizozemska 4; Belgija 2; Poljska 0.

SKUPINA C: ZRN - Anglija 110:87; Španija - Jugoslavija 97:108. LESTVICA: Jugoslavija 6; Španija 4; ZRN 2; Anglija 0.

SKUPINA D: ČSSR - Izrael 93:81; Francija - SZ 86:96. LESTVICA: SZ in ČSSR 4; Izrael in Francija 2.

Gvatemala odrekla organizacijo PI

GVATEMALA — Gvatemala se je zaradi finančnih težav odrekla organi-

zaciji panameriških iger, na katerih nastopa približno 30 držav.

Portoriko, Kuba in Mehika so že sporočili, da bi prevzeli organizacijo. Trenutno kaže, da največ možnosti ima Mehika. Igre pa naj bi se odvijale v mestu Guadalajara.

Balbo dosegel pet zadetkov

VIDEM — V okviru priprav na nedeljsko prvenstveno tekmo proti Ascoliju je včeraj Udinese odigral prijateljsko nogometno tekmo v Gradišču proti domači Itali, ki nastopa v promocijskem prvenstvu, in jo premagal s 6:0. Kar pet zadetkov je dal razigrani Balbo, enega pa Branca.

Balbo v nedeljo ni igral prvenstvene tekme v Bariju in zato je hotel dokazati trenerju, da se je pri tej odločitvi ... krepko zmotil.

Maradona ni treniral v nedeljo pa bo igral

NEAPELJ — Tudi včeraj nogometaš Napolija Maradona ni treniral zaradi bolečin v hrbtu. Društveni zdravnik Bianciardi pa je zagotovil, da Maradona v nedeljo bo igral proti Atalanti.

Po drugem dnevu newyorškega turnirja »masters« Becker in Edberg že v polfinalu

McEnroe se je v dvoboju s Kricksteinom spet razburjal s sodniki

NEW YORK — Zahodni Nemec Boris Becker in Šved Stefan Edberg sta si v skupini »Nastase« že po drugem dnevu turnirja »masters« v New Yorku zagotovila uvrstitev v polfinale. Becker je dobesedno potolkel Američana Andrea Agassija, ki je v dveh nizih izbojeval samo štiri igre (6:1, 6:3). »Bum-bum« je igral sijajno, kot da bi bil v Wible-donu. Sam je po dvoboju izjavil, da na newyorškem turnirju še nikoli ni igral tako dobro in da ga tokrat nihče ne bi mogel premagati. Becker je predvsem odlično serviral.

Edberg je z istim izidom odpravil Američana Brada Gilberta, ki ga je bil v zadnjih dveh dvobojih premagal (v skupnem seštevku dvobojev pa Edberg vodi s 7:3). Edberg je igral natančno in agresivno, po odličnem odporu, ki ga je v prvem dnevu nudil Beckerju, pa je Gilbert nekoliko razočaral.

V edinem dvoboju skupine »Lever« je Američan McEnroe s 5:7, 6:3, 6:2 premagal rojaka Kricksteina. McEnroeja so v drugem nizu razburili sodniki s svojimi odločitvami in odtlej je igral kot prerojen ter suvereno zmagal.

Vrstni red po 2. kolu je sledeč: skupina Nastase - Becker (ZRN) in Edberg (Šve.) 4, Agassi (ZDA) in Gilbert (ZDA) 0; skupina Lever - Lendl (ČSSR) in McEnroe (ZDA) 2, Chang (ZDA) in Krickstein (ZDA) 0.

Nočni spored: Lendl - Krickstein; McEnroe - Chang; Agassi - Gilbert.

Jutri na »1. maju« v Trstu Šahovski turnir Športne šole Trst

Šahovski turnir Športne šole Trst se bliža koncu. Po šestih kolih je na lestvici le še en nepremagan igralec, in sicer Tilen Tavčar, učenec šole Finžgar iz Barkovelj. Zbral je vseh šest možnih točk. Na drugem mestu je trenutno Igor Gerdol iz šole Gregorič-Stepančič, ki ima sicer pol točke manj od vodečega Tavčarja, vendar pa se ta dva igralca med seboj še nista srečala. S petimi točkami sta na tretjem mestu lestvice Marko Pertot in Francesco Viviani, oba iz Barkovelj, kar jasno kaže, da so učenci šole Finžgar letos kar množično posegli po višjih mestih. Dokaj zanesljivo lahko rečemo, da se bo boj za končno prvo mesto odvijal prav med temi štirimi mladimi šahisti.

Zadnja tri kola turnirja bodo na sporedu jutri, 2. t. m., ob 15. uri v Borovem športnem centru. (-boj-)

Zanimiv seminar

COVERCIANO — V Covercianu se je včeraj končal zanimiv seminar za koordinatorje telesne kulture v organizaciji ministrstva za šolstvo in CONI. Na seminarju so analizirali razna vprašanja glede telesne kulture v šolskem svetu.

Tridnevni obisk v našem mestu

Časnikarji izrazili željo po tesnejšem sodelovanju

Vsodržavni odbor Združenja športnih časnikarjev Italije je bil te dni v Trstu, kjer se je odvijal prvi kongres novoizvoljenega odbora.

Med tridnevnim bivanjem v našem mestu jim je deželni odbor združenja (USSI) organiziral tudi obisk na nogometnem stadionu v Vidmu, ki ga pripravljajo za skorajšnje svetovno prvenstvo. Ob tej priložnosti je deželni odbor športnih časnikarjev, ki mu predseduje Augusto Re David, povabil delegacijo slovenskih kolegov. Tiskovne konference, ogleda stadiona in vseh ostalih naprav so se udeležili predsednik Društva športnih novinarjev Slovenije Borivoj Ferš (Večer, Maribor), Evgen Bergant (Delo, Ljubljana), član AIPS, Ivo Milovanović (RTV Ljubljana), Franek Trefalt (Radio Ljubljana), Jože Pogačnik (Ljubljanski dnevnik) in Villy Gortan (Radio Koper-Capodistria). Italijanski kolegi so pokazali veliko zanimanja ne samo glede časnikarskega dela in pogojev v Sloveniji, temveč tudi glede trenutne situacije v sosednji republiki. Iz pogovorov, ki so sledili, lahko izluščimo dve glavni misli: želja po tesnejšem sodelovanju med časnikarji iz Slovenije in Furlanije-Juljske krajine ter skupni napor, da bi si izborili organizacijo zimskih olimpijskih iger.

Predsednik DSNS Borivoj Ferš je med drugim povabil delegacijo športnih časnikarjev FJK, da se udeležijo konec decembra slavnosti ob dnevu podelitve priznanja najboljšim slovenskim športnikom. Predsednik Re David in njegovi najozži sodelavci pa so bili povabljeni tudi v Planico in ogled tovarne Elan. (M. Šušteršič)

Pred dnevi na tiskovni konferenci v Gorici Pestra dejavnost v Kulturnem domu

Pred dnevi so upravitelji goriškega Kulturnega doma sklicali tiskovno konferenco, na kateri so ob kulturni dejavnosti posvetili posebno pozornost tudi telesnokulturni dejavnosti, ki se redno odvija v raznih vadbah prostih sredstev goriškega kulturno-sportnega središča.

Kot je bilo povedano na srečanju z novinarji, je dejavnost v športnih prostorih izredno bogata in vsestranska. Začnimo kar pri telovadnici. V jutranjih urah je na vrsti telovadba zarazne goriske italijanske višje srednje šole, ob sobotah pa so prostori na razpolago slovenskim osnovnim šolam. V popoldanskih urah se prične vadba posameznih slovenskih športnih društev, ki se odvija vse do 22.30. V tem času se vrstijo skupine za košarko, minibasket, odbojko, miniodbojko, lokostrelstvo, ritmično gimnastiko, orodno telovadbo, predsmučarsko telovadbo, rekreacijo, vadbo društva upokojencev, otroško telovadbo in športni vrtec.

V mali telovadnici oziroma namiznoteniški sobi pa se odvijajo redni tečajji karateja in občasna vadba namiznega tenisa.

V baletni sobi pa so na sporedu tečajji aerobike, joge, baleta, modernega jaza, "sladke" gimnastike (ginnastica dolce) ter občasni strokovni tečajji. Trim kabinet pa redno uporabljajo posamezne skupine in tudi posamezniki za izpopolnjevanje športnih programov.

Naj k zgornjemu še dodamo strokoven tečaj športne masaže, ki ga prireja ustanova Idiis iz Vidma.

Poleg rednih vadb in prvenstvenih tekem v posameznih športnih panogah omenimo, da se v okviru sezone odvijajo tudi večje in pomembnejše telesnokulturne manifestacije. V letošnji sezoni sta bili na sporedu že ekshibicijski nastop jugoslovanske odbojarske reprezentance in meddeželni namiznoteniški turnir "A. Picciulin".

Iz zgornjega je razvidno, da se v okviru Kulturnega doma razvija tudi bogata in redna telesnokulturna dejavnost, katera zajema vse generacije od najmlajših pa do starejših ter razne športne vrste.

Naj v zaključku še omenimo, da zainteresirani za razne športne dejavnosti, ki se odvijajo v goriškem Kulturnem domu, podrobnejša pojasnila dobijo v uradu doma (tel. 33288) ali pa pri odgovornih pri posameznih športnih društvih. (ik)

Deželne nagrade CONI

Jutri bodo v kongresni dvorani tržaškega velesejma podelili deželne nagrade CONI društvom, ki so se v minuli sezoni po rezultatih najbolj izkazala. Prispevka v višini dveh milijonov lir sta bili med drugimi deležni tudi namiznoteniški odsek Krasa in kotlarski odsek Poleta. 1.300.000 lir prispevka pa bodo dobili tudi Primo-tor klub, teniški odsek Gaje, odbojarski odseki, Sloge, Sokola, Olympie in odbojarski društvi Bor in Val.

danes igra za vas - danes igra za vas

David Čok

David Čok (letnik 1963), sedanji predsednik Košarkarske sekcije pri ŠD Breg, je pri dolinskem društvu začel kot minikošarkar ob same ustanovitve sekcije. Pri Bregu je ostal do naraščajnikov, nato pa je prestopil v kadetsko Jadranovo vrsto. Igral je tri leta z Borom v promocijski ligi. Nakar se je vrnil k Bregu kot igralec in trener (najprej je začel z minibasketom, potem s člansko vrsto, letos pa z dečki). Prejšnji teden je Pino Lakovič pravilno napovedal štiri izide.

totocalcio

Cesena - Inter	1 x 2
Cremonese - Juventus	2
Fiorentina - Roma	1 x
Genoa - Verona	1 2
Lazio - Bari	1 2
Lecce - Sampdoria	x
Milan - Bologna	1
Napoli - Atalanta	x
Udinese - Ascoli	1
Barletta - Avellino	1 x 2
Cumo - Reggiana	1
Lucchese - Carrarese	1
Sambenedett. - Palermo	x 2

konjske dirke - konjske dirke

Najbolj resen kandidat za zmago v Bologni je Evurbano (2), ki je v odlični formi. Od skupine X naj omenimo konja Gladio Ped, čeprav bo štartal v tretji vrsti. Od skupine 1 bi se moral izkazati zagrizeni Goal Udo.

V Rimu bi Gravino (2) ne smel imeti težav s tekmeci. Na vse kriplje se bo za zmago potegoval tudi Edipo Re (1). Ta vrsta dirke je kot nalašč za sposobnosti oportuniste Dakova (X).

V Milanu bo Golden Mir (1) nastopil v zanj nižji kategoriji in je torej nesporen favorit. Če bo pokazal dobro formo je nevaren tudi Grifo d'Assia (X). Preseneti lahko Gorlica (2).

V Palermu bi se lahko uveljavil vzdržljivi Gentistin (1). Upirala se mu bosta zaveznika Gebreling in Folgavis (oba 2) in Gheller CS (X).

V Padovi je osnova možna z Gianburrasco (2). V odlični formi je tudi konj Bietolino (X). Dober nastop pričakujemo tudi od regularnega konja Frine Roc (1).

Dirka v Livornu bi se lahko končala z zmago kobile Minizen Lady (X), ki

je ob povratku na hipodrom ugodno presenetila. Od skupine 1 bi se lahko v ospredje prerinil Tancredi Pasero. Od skupine 2 naj omenimo kvalitetnega konja Pop Life.

DIRKA TRIS

Naši favoriti: št. 17 Flipper Piella; št. 7 Egalik; št. 13 Frigorosa. Za sistemiste: št. 19 Donyo Sabuk; št. 15 Whorthy Gwen; št. 20 Gabbiano Red.

totip

1. — prvi	2
drugi	1 X
2. — prvi	2
drugi	1 X
3. — prvi	1
drugi	X 2
4. — prvi	2 1
drugi	X
5. — prvi	X
drugi	1 2
6. — prvi	X
drugi	1 2

obvestili

SK DEVIN

priraja božično zimovanje v Bovcu s smučarskim tečajem in smučanjem na Kaninu od 23. do 31. decembra 1989.

SK Devin in SK Snežnik hkrati vabita svoje člane na Roglo. Smučali bomo od 27. januarja do 3. februarja 1990. Za obe pobudi informacije telefonsko na št. 200236 - Bruno Škerk.

SK Devin nadalje obvešča, da se nadaljuje predsmučarska telovadba vsak ponedeljek in petek od 19. do 20. ure za mlajše ter od 20. do 21. ure za starejše na osnovni šoli Devin.

SPDT

priraja tudi letos smučarski tečaj za člane SPDT, in sicer za začetnike in tiste, ki že znajo smučati. Tečaj bomo v Ravasclettu oz. na Zoncolanu ob nedeljah 14., 21. in 28. januarja ter 4. februarja 1990. Vpisovanje je na sedežu društva (Ul. sv. Frančiška 20/3. nad.) vsak ponedeljek od 19. do 21. ure do 18. decembra vključno ter v petek, 15. decembra, od 19. do 21. ure v soboto, 16. 12., od 10. do 14. ure. Vse informacije pri načelniku smučarskega odseka Pavlu Fachinu (tel. 742488).

Jutri ob 18.30 v telovadnici Doma Ervatti proti ekipi POM

Važna tekma borovcev za obstanek

»Sedaj je zmaga že nuja«, nam je izjavil Borov trener Andrej Žagar pred jutrišnjim izredno pomembnim srečanjem v boju za obstanek proti moštvu POM iz Tržiča.

V košarkarski D ligi so namreč doslej odigrali že devet kol in z jutrišnjimi pari bo mimo točno tretjina tega, vsaj za spodnji del lestvice, zelo izenačenega prvenstva. Borovci so doslej osvojili le dve točki (proti Intermugli), jutrišnji Borov tekmeč, tržiški POM, pa je bil nekoliko uspešnejši, zbral je namreč osem točk, zadnji v prejšnjem kolu, kar v gosteh proti goriskemu Arteju. »Odslej utegne biti vsako zapravljanje točk, predvsem na domačih tleh, usodno. Ne smemo namreč pozabiti, da letos izpadejo iz lige kar štiri ekipe in porazi na domačih tleh proti neposrednemu nasprotniku za obstanek so še hujši, ker bomo v drugem kolu igrali v gosteh pri teh ekipah, kjer gotovo ne bo lahko,« je še dodal Žagar.

Naši so se za jutrišnjo tekmo vestno pripravili. Vsi si seveda še kako želijo točk, saj se zavedajo, da položaj na lestvici ni rožnat in da bo treba še kako izkoristiti niz domačih tekem proti neposrednim tekmečem za obstanek v ligi (jutri proti POM, 16. t. m. proti Arteju iz Gorice, 23. t. m. proti Ponteu di Piave).

V teh tekmah bodo morali naši vključiti šest točk, da bi potem lahko mirneje »zadili«.

Tekma Bor Radenska - POM Tržič bo jutri, ob 18.30, v telovadnici Doma Ervatti na Proseku. (bl)

Borovec Fabrizio Korošec

PROMOCIJSKO PRVENSTVO NA TRŽAŠKEM

Našima dvema predstavnikoma v promocijski ligi na Tržaškem se ponuja lepa priložnost, da osvojita poln izkupiček.

Kontovelci bodo gostili v Repnu skromno peterko CUS, cicibonaši pa bodo v soboto ob 17. uri doma igrali proti Libertasu.

NA GORIŠKEM

Domovci bodo težko preizkušnjo v gosteh pri prvouvrščeni ekipi Igc iz Starancane odigrali šele v torek ob 20. uri. Spremenbo urnika so sporočili sinoči. Po prejšnjem koledarju naj bi bila namreč tekma že jutri.

Igralci iz Starancane so po treh kolidah že sami na vrhu lestvice, saj so še edino nepremagano moštvo. Toda v prejšnjem kolu so se morali pošteno potruditi, da so strli upor igralcev Edere. V torkovem srečanju so igralci Starancane nesporni favoriti. S to ekipo namreč nastopa tudi strelec Nanut, ki je še v lansk sezoni nastopal z belo-rdečimi. Srečanje bo v občinski telovadnici v Starancanu ob 20.00.

(af)

DRŽAVNI MLADINCI

ARTE - BOR RADENSKA 79:82 (44:37, 74:74)

BOR RADENSKA: Kocman 4 (2:2), Škerk 14 (6:7), Bajc 6, Nardini 4 (2:2), Gobbi, Arena 27 (3:7), Pertot 1 (1:1), Smotlak 10 (0:1), Paulina 16 (2:2).

PM: Arte Gorica 5:17, Bor Radenska 16:24; PON: Arena 4(10), Paulina (42).

Borovci so v Gorici veliko tvegali. Na igrišče so stopili nemotivirano in so bili že pred tekmo gotovi zmage. Skozi cel prvi del srečanja sta si ekipi bili enakovredni. Polčas pa je domačinom uspelo zaključiti s prednostjo sedmih točk. V 12. min drugega polčasa so Goričani prednost povečali do 14 točk (69:55). Odtlej so se borovci opogumili in zaostri obrambo, kar je doprineslo svoje sadove, poleg tega so redno polnili nasprotnikov koš. Tako so naši naprej izenačili (71:71) in nato so še povedli (74:71). Domačinom je nekaj sekund pred koncem uspelo zadeti trojko, k sreči pa niso zadeli dodatnega prostega meta. V podaljšku je našim uspelo preyladati šele v zadnjih sekundah, ko je Škrk zadel koš in dodati prosti met. (U. A.)

V rokometni C ligi Krasovke opravile krstni nastop

CIVIDIN - KRAS 27:4
KRAS: N. Bizjak 1, V. Bizjak, Calzi, Zitter, Colja, Perluga, Gregori 2, Jagodici 1, Natural, Purič, Ukmar.

Za Krasove rokometiške se je pričela tekmovalna sezona. Letos je prvič, da naše igralke nastopajo v prvenstvu in sicer v C ligi, kajti Krasova ekipa je bila ustanovljena le pred slabim letom dni. V prvem kolu je Kras v tržaški športni palači igral s Cividinom. Prav gotovo že sam rezultat potrjuje premoč domačink, ki pa imajo za seboj že veliko število ligaških nastopov in večletno prakso. V prvem polčasu so se krasovke le s težavo zbrale, saj sta jim krstni nastop in tuje igrišče povzročala kar precej preglativ. V začetku so naše zaključevale akcije prehitro in nepremišljeno in je zato žoga prešla takoj v roke nasprotnicam, ki so tako že v prvih minutah kopicile zadetke. V drugem polčasu pa so krasovke igrale neprimerno bolje, nasprotnicam niso več dopuščale številnih prodorov v kazenski prostor ter so tudi same zaključile nekaj lepih akcij. Treba je poudariti, da je v naših vrstah precej novih igralok, ki so se prvič spoprijele z rokometom le pred nekaj tedni in zato je bil njihov krstni nastop ne glede na rezultat resnično hvalevreden.

Prihodnja tekma bo v soboto v Zgoniku proti moštvu Pasta Jolly iz Trevisa s pričetkom ob 19. uri. (Tanja)

Nogometno prvenstvo za višje srednje šole

Dijaki Stefana v 2. kolu

V ponedeljek se je končal prvi krog letošnjega nogometnega prvenstva za dijake višjih srednjih šol na Tržaškem.

Med štirinajstimi udeleženci sta tudi slovenski Trgovski tehnični zavod Žiga Zoisa in Zavod za industrijo in obrt Jožef Stefan.

Zaradi časovne stiske se igra po sistemu neposrednega izločanja. Dijaki Žiga Zoisa so se srečali z italijansko šolo Geometri in izgubili s 3:1. Omeniti moramo, da so trgovci dobro pričeli, saj so po prvem polčasu vodili z 1:0, a v nadaljevanju je prišla do izraza moč objektivno boljšega nasprotnika.

STEFAN - DANTE 4:1 (2:1)

JOŽEF STEFAN: Gasparini, Crisani, Esposito, Dazzara, Mauri, Zupin, R. Renčelj, Vrše, Bandi, Emili (Vremec), Majovski (Savi), Kalc, M. Renčelj in Kalc.

Dijaki našega strokovnega zavoda so imeli pri žrebu nekoliko sreče, saj so naleteli na licej Dante Alighieri, ki brzkone ne spada med boljše. Vsekakor pa moramo povedati, da je enajsterica Stefana zaigrala zelo dobro in s prikazano igro prijetno presenetila. Naši dijaki so povedli že v 6. minuti z lepim prodorom Bandija. Nasprotniki so potem izenačili po

dvomiljni najstrožji kazni, ko je tekla 17. minuta srečanja.

Nogometaše Jožefa Stefana gol ni potrl, nasprotno, igrali so še bolj zaigrano in odločno, saj je Vrše po enkratni solo akciji dosegel v 29. minuti drugi zadetek za lastno ekipo. Do konca polčasa se rezultat ni več spremenil.

V nadaljevanju je bila premoč slovenskih dijakov več kot očitna. Omeniti moramo, da je Vremec zamenjal Emilija, Savi pa Majovskega.

Praktično so igrali na polovici nasprotnika in v 76. minuti povečali prednost z neubranljivim prostim strelom Vršeta. Samo minuto kasneje se je Bandi drugič vpisal v listo strelcev in s tem tudi postavil končni izid.

Z nekoliko bolj prisebno igro bi lahko zastopniki Stefana dosegli še kak zadetek.

V drugem nastopu se bo naš zavod Jožef Stefan spoprijel s povsem drugačnim nasprotnikom, šolo Oberdan (v prvem kolu je bila prosta), ki je lani osvojila drugo mesto za zavodom Galvani.

OSTALI IZIDI 1. KOLA: Da Vinci - Nordio 18:0, D'Aosta - Petrarca 3:2, Carli - Sandrinelli 2:0, Volta - Galilei 4:2.

G. FURLANIČ

Pri Shinkai Karate klubu začeli novo sezono

Vse večje zanimanje

Pri Shinkai Karate klubu se je z navdušenjem pričela nova sezona. Iz leta v leto se med zamejskimi Slovenci zanimanje za večino karateja veča. Kot naravno posledico beležimo, da je naraslo število članov; začetniki so raznih starostnih skupin - od šestletnega otroka pa do štiridesetletnika. Velik uspeh ima sekcija otrok, ki so jo pri Shinkai klubu uvedli lani. Sekcija za jogo je zadobila velik odmev, tako da je število tečajnikov preraslo vsako pričakovanje. Približno mesec dni se odvija na Proseku predšolska telovadba za cicibane: v glavnem telovadijo otroci iz Proseka in okolice.

Večina članov kluba pa se uri že nekaj let v karateju: mnogo je takih, ki resno trenirajo ter so prisotni na raznih seminarjih, tekmovanjih in treningih. V letošnji sezoni so v sklopu utrjevanja stikov z društvi z onstran meje, v sklopu vse večje povezave z klubi iz Koroške in stremenja po rasti kvalitete in tehničnega nivoja društva, sodelovali pri raznih pobudah.

Prejšnji mesec se je odvijal karate seminar v organizaciji karate kluba Črnuče; povabljeni so bili razni krožki za karate iz Slovenije, Avstrije in Italije; trening sta skupno vodila Sergij Štoka, trener našega kluba, ter Tone Ančnik, vodja tamkajšnjega kluba. Po opravljenem seminarju so se trenerji sestali in se dogovorili, da se zopet dobijo na seminarju tradicionalnega karateja v Benetkah. Žal se člani ljubljanskega kluba niso mogli prijaviti; koroški atleti pa so imeli pravo smolo, saj so zaradi prometa na mejnem prehodu zamudili vlak za Benetke. 17., 18. in 19. so dopotovali le kadri in člani Shinkai karate kluba in KK Sežana. Tridnevni seminar v Benetkah so vodili največji italijanski mojstri stila shotokan: M. Marangoni, D. Bofelli, Loris Zannin, O. Michielan, G. Formenton in pa gora našega stila uč. Tajiji Kase, 8. dan.

Srečanje s takim karizmatičnim učiteljem je že samo po sebi dogodek; ob njem doživljaš moč karateja, dojemajo notranjo energijo mojstra, ki vežba karate že od mladih let, za katerega karate ni le šport temveč način življenja; zaveš se svojih pomanjkljivosti, obenem pa dobiš energijo, da napreduješ.

Poleg treningov so organizatorji poskrbeli za prijetno vzdušje in za dru-

žaben večer. Benetke same pa so mesto, ki vzdražijo pri vsakemu prijetnem občutku in dobro počutje. V sklopu tega seminarja je naš trener Štoka izvedel, da smo na pragu velike nepričakovane spremembe: najvišji reprezentant stila shotokan v Italiji, uč. Shirai, je zapustil zvezo karateja F.I.T.A.K. Ostajamo torej brez zveze, ki bi predstavljala vse stile karateja; počakati moramo, da uč. Shirai in pa ostali voditelji tradicionalnega karateja ustanovijo novo zvezo, v katero se bomo lahko vključili. Seveda je vsako čakanje nekonstruktivno - zabranjena so vsakovrstna tekmovanja, ustavljeni so posebni tečaji za trenerje, veliko je zmede. Upajmo, da se bo taka situacija rešila v najkrajšem času.

Naj povemo še, da so se pred nedavnim člani udeležili Tradicionalnega pionirskega turnirja od dnevu Republike v Postojni. V konkurenci petnajstih društev so se člani našega kluba lepo postavili. Tekmovanje je bilo zelo zahtevno, saj so morali tekmovalci izvajati le obvezne kate; za mlajše pionirje je tekmoval Vočko Zotti; v skupini starejših pionirk pa sta nastopali Ksenija Zotti in Monica Cossutta. Slednji sta uspešno nastopili v prvem krogu; v drugem krogu se je število nastopajočih znižalo na 16, med katerimi sta še tekmovali naši članici: rezultati so bili zelo dobri, saj so se njihove ocene oddaljile od ostalih le za par pičlih desetink točk, ki pa niso dopustile vstop v tretji krog tekmovanja (finale). Naj povemo, da so v tretjem krogu nastopili le pionirji, ki so izvajali zahtevne kate, ki so po našem mnenju neprimerne za karateiste s tako kratko pripravljeno dobo (govorimo o belih in o rumenih pasovih, ki so izvajali mojstrske kate). Cilj turnirja pa je bilo športno druženje mlade generacije: v sklopu tega so organizatorji poskrbeli za skupen ogled Postojnske jame in pa za družabno kosilo. Med družabnostjo so naši karateisti navezali nove stike z društvi iz raznih predelov Slovenije in Jugoslavije; dobili so vabila, da se udeležijo raznih turnirjev - že za naslednji mesec sta organizirani dve tekmovanji: 9. 12. v Zagrebu in 23. 12. v Trbovljah. Upajmo, da bodo naši uspešno nastopali!

(r. m.)

Člani našega kluba so bili na tridnevem seminarju v Benetkah

naše šesterke v mladinskih prvenstvih

UNDER 16 MOŠKI

Tekno Progres, ki je v 2. kolu počival, je še naprej nepremagano, kar velja zdaj edinole še za Prato in vodilni ACLI Ronchi, za slogaše pa je konkurenca malo prehuda, kar pa jim bo omogočilo, da si naberejo več koristnih izkušenj za prihodnjo sezono.

IZIDI 3. KOLA: Sloga - Tekno Progres 0:3, Pallavolo TS - ASFJR 0:3, ACLI Ronchi - Maniago 3:0, VBU - Il Pozzo 3:0, Corno - Vivil 2:3.

LESTVICA: ACLI Ronchi 6, Tekno Progres, Prata, VBU, ASFJR Cedad in Pallavolo TS 4, Maniago in Vivil 2, Corno, Il Pozzo in Sloga 0.

NA GORIŠKEM

UNDER 18 ŽENSKO

SKUPINA A

Derbi kola je bil tokrat v Moši, kjer je domača ekipa z zmago v neposredni tekmi na lestvici prehitela San Luigi. Agorest je gladko zmagal v gosteh in je zdaj v zlati sredini.

IZIDI 6. KOLA: S. Luigi - Farra 0:3, Mossa - Fresco Discount 3:0, Libertas Gorizia - Agorest 0:3. Zaostala tekma 5. kola: Mossa - Farra 3:1.

LESTVICA: Mossa 10, Farra in Fresco Discount 8, Agorest 6, Libertas Gorizia in S. Luigi 2.

SKUPINA B

V Sovodnjah so sočanke dosegle pomembno zmago proti prvouvrščeni ekipi ACLI Ronchi. Srečanje je bilo izenačeno, od časa do časa pa je prišla do izraza realna moč Rončank. Soča je pokazala voljo do zmage, posebno v tie-breaku.

IZIDI 6. KOLA: Soča Gostilna Develat - ACLI Ronchi 3:2, Azzurra - Villacher Bier n.o., Torriana ni igrala.

LESTVICA: ACLI Ronchi 8, Soča Gostilna Develat 6, Torriana in Villacher Bier 4, Azzurra 0.

UNDER 18 MOŠKI

V prvem kolu povratnega dela sta obe slovenski ekipi gladko zmagali. Olympia na lestvici vodi, Soča pa ji sledi s 4 točkami zaostanka.

IZIDI 6. KOLA: Libertas Turriaco - S. Luigi 2:3, Olympia - Armonia e salute 3:0, Soča Sobema - ACLI Ronchi 3:0.

LESTVICA: Olympia 12, Soča Sobema 8, S. Luigi 6, Armonia e salute in ACLI Ronchi 4, Turriaco 2.

UNDER 13 ŽENSKO

Po tretji tekmi je položaj na razpredelnici še vedno nespremenjen. Na prvem mestu je Sagrado, ki nasprotnikom še ni prepustil seta. Tudi v tem kolu je Olympia prišla na svoj račun, medtem ko sta Agorest in Soča porazena zapustila igrišče.

IZIDI 3. KOLA: Intrepida - Agorest 2:1, Pro Romans - Pieris 2:1, Olympia - Torriana 2:1, Ronchi - Soča 2:1, Sagrado - Staranzano 3:0.

LESTVICA: Sagrado 9, Intrepida in Olympia 7, Agorest in ACLI Ronchi 5, Torriana 4, Pro Romans in Soča 2, Pieris 1, Staranzano 0. (MJ)

NA TRŽAŠKEM

UNDER 18 MOŠKI

V prvem od dveh dvobojev za naslov prvaka (ostale ekipe so objektivno bolj šibke) so slogaši tesno premagali Inter, tako da bo o končnem zmagovalcu odločala povratna tekma.

Za Drasiceve fante predstavlja uspeh vsekakor lepo zadoščenje, če

vemo, da sestavljajo Inter letos najboljši igralci vseh mestnih društev.

Borovci so izgubili tudi z ekipo Pallavolo TS in se jim verjetno kaj več obeta v povratnem delu, ko bodo že nekoliko bolj izkušeni.

IZIDI 3. KOLA: Pallavolo TS - Bor 3:1, DLF - Volley Club 1:3, Sloga - Inter 1904 3:2.

LESTVICA: Sloga 6, Inter in Volley Club 4, Pallavolo TS in DLF 2, Bor 0.

UNDER 18 ŽENSKO

Premoč slogašic in borovk je v tem prvenstvu nesporna, v medsebojnem srečanju pa so vzhodne Kraševke gladko zmagale, povrhu pa so borovke po poti izgubile še en niz (proti OMA), tako da si Sloga Koimpex v povratnem delu prvenstva lahko le sama zapravi naslov prvaka.

IZIDI 9. KOLA: Sloga Koimpex - Prevenire 3:0, Breg Agrar - Club Altura 3:0, CUS - Julia 3:0, Kontovel - OMA 0:3, Bor Friulexport ni igral.

LESTVICA PO PRVEM DELU: Sloga Koimpex 16, Bor Friulexport 14, CUS 12, OMA 10, Breg Agrar 8, Kontovel Electronic Shop 6, Club Altura 4, Prevenire 2, Julia 0.

UNDER 16 ŽENSKO

SKUPINA A

IZIDI 1. KOLA: Zaule Rabuiese - Prima Scuola 3:1, Sloga Sagor - Ricreatori A 3:0.

SKUPINA B

IZIDI 1. KOLA: Bor Friulexport - Ricreatori B 3:0, L'Arcobaleno - Club Altura 0:3, OMA - Kontovel 3:0.

EDOARDO FURLANI S.r.l.

TRST - Ul. Milano 25 - Tel. 040/62200

Sesalec za čiščenje vrta

Prostornina žaklija 250 litrov

4-taktni motor 3,5 HP

Ogrodje iz steklenosmolnatih vlaken

Delovna širina 75 cm

Nastavitev na 5. višinah

- motorne žage **STIHL**

- stroji za obrezovanje grmičevja **STIHL**

- kompresorji **Finis**

- zastopnik **HONDA**

PO NAJUGODNEJŠIH CENAH

Naročnina: mesečna 16.000 lir - celoletna 192.000 lir; v SFRJ številka 12.000.- din, naročnina za za-
sebnike mesečno 30.000.- din, trimesečno 85.000.-
din, letno 320.000.- din, upokojeanci mesečno
25.000.- din, trimesečno 65.000.- din, polletno
120.000.- din, letno 240.000.- din. Naročnina plača-
na vnaprej se med letom ne poviša.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Glonarjeva 8 - telefon 329761

Oglaš - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš.
23 mm) 80.000 lir. Finančni in legalni oglaš 1 modul
(šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Mali oglaš 850 lir
beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 19%. Osmr-
tnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele
Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem
oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-
688, ttx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri
podružnicah SPI.

primorski dnevnik

petek, 1. decembra 1989

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Marko Waltritsch**

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

PIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov PIEG

Po neverjetni odločitvi javnega tožilca Terorist Mario Tuti oproščen vsake obtožbe

FIRENCE — Po nekaj več kot dvehurnem procesu so sodniki popolnoma oprostili fašističnega terorista Maria Tutija, ki je bil obtožen atentata na vlak »Freccia del Sud«. Do atentata je prišlo v noči na 13. april 1975 v kraju Incisa Valdarno v Toskani. Samo vrsta srečnih okoliščin je preprečila, da bi se vlak iztiril in zgrmel v reko Arno. Atentator (ali atentatorji) so razstrelili skoraj meter tira. Na vlaku je tisto noč potovalo 886 potnikov.

Proces proti Tutiju je bil prekinjen pred desetimi leti z namenom, da preiskovalci najdejo še dodatne dokaze o Tutijevi vpletenosti v atentat. Včeraj je celoten sodni postopek zavzel nove, skorajda neverjetne okvire. Javni tožilec, Pier Luigi Vigna, je namreč predlagal popolno oprostitev Tutija zaradi po-

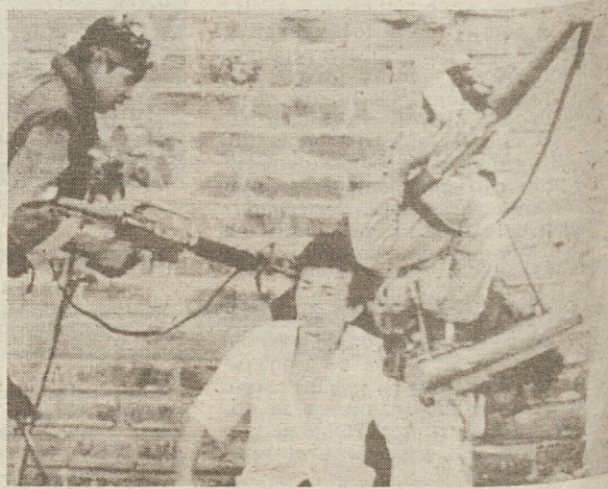
manjkanja dokazov. Svoj predlog pa je pozneje utemeljil s celo vrsto razlag, domnev in dokazov. Vignu so takoj podprli Tutijevi branilci, ki so ugotavljali, da je pričevanje obtoženčevega političnega somišljenika, Maura Mennuccija premalo za dokončno obsodbo. Vigna je menil tudi, da ne more nihče dokazati, da je Tuti načrtoval, izpeljal ali kakorkoli sodeloval pri atentatu na vlak Freccia del Sud ali na druge podobne atentate. Poleg tega pa kaže, da ima Tuti za noč na 13. april 1975 trden alibi, saj trdi, da je tisto noč prebil v študentskem domu v Riminiju. Grotesknost tega procesa pa potrjuje tudi poseg odvetnika, ki je branil interese zasebne stranke, ki je predlagal, naj Tuti... plača vsaj odškodnino železnici.

Začasna prekinitev sovražnosti v San Salvadorju Gverilci skušajo s prepričevanjem pridobiti Salvadorece na svojo stran

SAN SALVADOR — Gverilci Fronte Farabundo Marti so včeraj proglasili nekajurno premirje v stanovanjskih četrtih San Salvadorja Escalon in San Benito, da bi tako omogočili evakuacijo vseh tujcev, ki tam živijo. V teh dveh četrtih živi večina tujih diplomatskih predstavnikov.

Vest o tej kratki prekinitvi sovražnosti je posredovala tajna gverilska radijska postaja, ki je poleg tega poročala, da so se predstavniki gibanja Farabundo Marti pogovarjali s številnimi prebivalci salvadorske prestolnice in jim razložili cilje njihovega boja. O tem je govoril eden od gverilskih komandantov Gutierrez, ki je še povedal, da so imeli stike tudi z nekaterimi gospodarstveniki in visokimi predstavniki vladajoče stranke Arena. Po mnenju Gutierrezja so prebivalci San Salvadorja razumeli, da se gverilci borijo predvsem za izboljšanje pogojev salvadorskega ljudstva, istočasno pa je gverilski poveljnik še povedal, da za zdaj nikakor ne nameravajo zapustiti dveh najbogatejših stanovanjskih četrti v San Salvadorju.

Dagoberto Gutierrez je drugače po poklicu odvetnik, na začetku sedemdesetih let pa je bil tudi poslanec v salvadorski skupščini kot član Nacionalistične demokratične zveze. Toda že ob koncu sedemdesetih let je z javnim političnim delovanjem prenehal in se priključil gverilci, s katero se bori že dobrih devet let.

Salvadorska vojaka zaslišujeta domnevnega gverilca

(AP)

Danes svetovni dan boja proti aidsu

ŽENEVA — S sloganom »Aids in mladi« se bodo danes povsod po svetu spomnili te hude bolezni, ki iz dneva v dan zahteva več žrtev. Svetovna zdravstvena organizacija za drugi svetovni dan, ki naj bi bil posvečen boju proti tej bolezni, ni slučajno postavila v prvi plan prav mladih. Od približno 600.000 obolelih in pet milijonov okuženih jih je namreč dobra polovica mlajših od 30 let.

Za to strašno bolezen svet še ne pozna ustreznega zdravlila, še naprej pa ostaja ta bolezen najbolj razširjena med narkomani. Statistični podatki pa kažejo, da tudi ostali vzroki razširjanja te bolezni ostajajo še naprej v veljavi. V boj proti aidsu povsod po svetu vlagajo velikanska sredstva, velik pomen pa pripisujejo tudi ustrezni informiranosti prebivalstva, ki bi moralo po mnenju Svetovne zdravstvene organizacije del bremena za preventivo prevzeti tudi na svoja ramena.

Božične jedi in slaščice bodo dražje peneče se vino pa bo teklo v potokih

BOLOGNA — December je mesec velikih, bolj ali manj koristnih in tradicionalnih izdatkov in obče znano je, da so trinajste plače kot nalašč za to, da jih z lažjim srcem napravimo. K nerazsodnemu zapravljanju pa nas nemara pripravijo tudi statistike, ki odločilno vplivajo na decembrsko seganje v žep.

Potrošniška zadruga Conad, ki ima sedež v Emiliji-Romagni je letos med prvimi pripravila napovedi o tem, kako se bodo tik pred prazniki cene nekaterih tradicionalnih živil dvignile. Kaže pa, da bodo Italijani za božič kupili približno 16 odstotkov živil več kot so jih ob isti priložnosti lani. Letos pa bodo kupovali pametneje, saj bodo menda kupovali prehranske izdelke boljše kakovosti, izbirali pa bodo predvsem za domače izdelke. Božično trošenje pa menda ne bo imelo negativnih inflacijskih posledic, saj so proizvajalci tipičnih božičnih živil

odločili, da jih bodo prodajali s pustom. V bistvu bodo za »panettone« odšteli iste denarce, čeprav je njihova cena bistveno višja od lanske. Conad računa tudi, da bodo Italijani letos pojedli nič manj kot 41 tisoč ton »panettone« proti lanskim 28 tisoč.

Ob letošnjem božiču bo italijanski živelj vse vprek pil le peneče se vino. Statistika Conad namreč pravi, da se Italijani vse bolj odrekajo dragim uvoženim likerjem in se ponovno privajajo na »domačo kapljico«. K sladkemu požirku pa se seveda prileže tudi kosček mandolata, ki ga bodo letos, čeprav po višjih cenah, prodali kake 3 odstotke več kot lani. Nekoliko slabše pa bo šel v prodajo losos, ki je resnici na ljubo prej luksuz kot tradicija, medtem ko bo znatno naraslo povpraševanje po najkakovostnejšem parmezanu.

Na sliki (AP): decembrsko okrašen izložbe že vabijo in skominajo.

Picassova »Pierrettina poroka« na dražbi ni potolkla rekorda

Za Picassovo sliko »Pierrettina poroka«, ki jo je mojster naslikal leta 1905, so na dražbi v Parizu včeraj jutraj iztržili kar 300 milijonov francoskih frankov (66 milijard lir). Kljub tej astronomski vsoti, ki jo je za to Picassovo mojstrovino odšteli neki japonski trgovec z umetninami, pa rekordne cene niso dosegli. Pred dražbo so namreč napovedovali, da bodo za sliko iztržili vsaj 400 milijonov francoskih frankov (približno 88 milijard lir), vendar pa se te optimistične napovedi niso uresničile. Kljub temu da rekord ni bil potolčen, pa slikarjeva hčerka Paloma ni pokazala posebnega razočaranja (Telefoto AP)

»Reykjaviški sindrom« pred sredozemskim srečanjem Bush in Gorbačov jutri na Malti

WASHINGTON — V pričakovanju sredozemskega srečanja med Bushem in Gorbačovom v vodah Malte je Zahod že pod vplivom »reykjaviškega sindroma«, neke vrste strahu, da bi Gorbačov presenetil svojega sogovornika z razorožitvenimi predlogi, ki bi jih bilo težko zavrniti, a prav tako težko sprejeti brez predhodnega posveto-
vanja z zavezniki in brez podrobne analize vseh morebitnih posledic. Ameriški predsednik Bush je že kategorično izjavil, da bodo vsak sklep odložili za formalni vrh, ki bo v Washingtonu prihodnje leto. Gorbačov se do sedaj ni razjasnil, ker pa je na lastni koži doživel neuspeh v Reykjaviku, je malo verjetno, da bo Busha presenetil s kakimi revolucionarnimi razorožitvenimi predlogi.

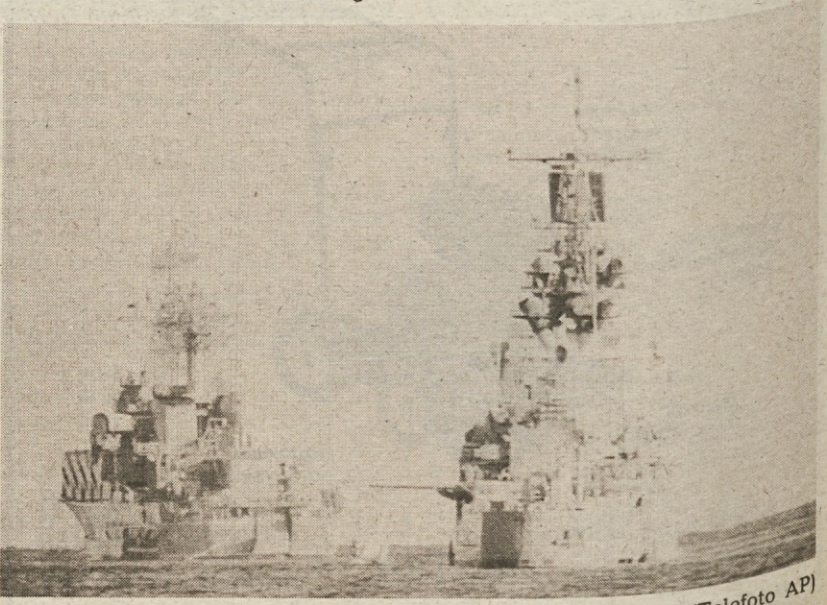
Nedvomno bosta državnika v vodah Malte jutri in v nedeljo spregovorila tudi o razorožitvenih vprašanjih. Z različnih zornih kotov in izhodišč navsezadnje oba potreujeta znižanje vojaških izdatkov. Maja je Bush predlagal 10-odstotno zmanjšanje sil ZDA in SZ v Evropi. Washington pa bi bil pripravljen na še večja klestenja, ker krvavo potrebuje kisika za svoj državni primanjkljaj. Glede strateških jedrskih raket Bush upa, da bo v roku šestih mesecev dosegel sporazum o 50-odstotnem zmanjšanju, ker se je Gorbačov septembra odpovedal povezavi med strateškimi raketami in vojno zvezd. Sovjetski voditelj je po neuspehih glede militarizacije vesolja ugotovil, da bo to pobudo izničil ameriški kongres. SDI bo po vsej verjetnosti v zgodovino prešla kot finančno in praktično neuresničljivi Reaganov sen.

Samo po sebi umevno tudi Gorbačov potrebuje razorožitvene uspehe. Prisotnost sovjetskih divizij v državah Vzhodne Evrope je v bistvu postala prava coka. Že sedaj je SZ enostransko umaknila 500 tisoč mož, 5.000 tankov, 8.500 topov in 800 letal. Proračun

sovjetskega obrambnega ministrstva pa se je letos znižal za 15,6 odstotka. Gorbačov načrtuje še dodatna klestenja, a je pri tem naletel na izredne težave. Kam s tisoči odvečnih oficirjev, ki so nesposobni za civilno službo, upokojitev smatrajo kot neke vrste kazni. Prav tako ima precejšnje težave s preustrojem vojne industrije v civilno proizvodnjo. V Leningradu so bile zaradi tega že stavke, ker so do sedaj imeli delavci v vojni industriji večje mezde in druge ugodnosti. Razorožitvenih procesov Gorbačov ne sme torej pospešiti, če ne bo predhodno imel za-
hodnih gospodarskih jamstev, da bodo zahodni partnerji pomagali pri preustroju vojne industrije.

Glede razorožitvenih vprašanj si torej z Malte ne moremo pričakovati eklatantnih rezultatov. Povsem drugače

pa je glede regionalnih žarišč napetosti in sedanjih dogajanj v Evropi. Bližnji vzhod in Latinska Amerika bosta nedvomno glavni temi prvega vprašanja. Tu pa ima še največ masla na glavi washingtonska administracija, ki aktivno podpira Izrael in proglašaja za komuniste vse, ki se borijo proti gospodarskim in družbenim krivicam v Latinski Ameriki. Pri tem igraata nikaragovska in kubanska pomoč relativno vlogo. Povsem drugačno pa je vprašanje Evrope. Prav zaradi dogajanj na Vzhodu je Bush privolil v to srečanje s pripombo, da Malta ne bo nova Jalta. To se nedvomno ne bo zgodilo, saj so sedanja dogajanja v bistvu likvidirala Jalto. To pa odpira nova vprašanja predvsem glede združevanja obeh Nemčij, ki bi lahko obudilo nemški revanšizem.

Raketni križarki Slava (levo) in Belknap (desno) v vodah Malte

(Telefoto AP)